

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

BILJANA BAJIĆ

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**KRITIČNA ANALIZA LETNEGA POROČILA 2005
PODJETJA DANFOSS TRATA D.O.O.**

Ljubljana, maj 2007

BILJANA BAJIĆ

IZJAVA

Študentka BILJANA BAJIĆ izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom prof. dr. SLAVKE KAVČIČ , in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 29.5.2007

Podpis: _____

KAZALO

1 UVOD	1
2 LETNO POROČILO	2
2.1 VLOGA LETNEGA POROČILA.....	2
2.2 NAMEN LETNEGA POROČILA	2
2.3 UPORABNIKI LETNEGA POROČILA.....	2
2.4 ZAKONSKI OKVIR LETNEGA POROČILA V SLOVENIJI	4
2.5 PRIPRAVA LETNEGA POROČILA.....	5
2.6 VSEBINA LETNEGA POROČILA.....	6
2.7 POSLOVNO POROČILO	7
2.7.1 RAZKRITJA V POSLOVNEM POROČILU	8
2.8 RAČUNOVODSKO POROČILO	11
2.8.1 REVIZORSKO POROČILO	12
2.8.2 RAČUNOVODSKI IZKAZI	12
2.9 JAVNA OBJAVA.....	17
3 LETNO POROČILO 2005 DANFOSS TRATA D. O. O.	18
3.1 PREDSTAVITEV DRUŽBE DANFOSS TRATA D. O. O.	18
3.1.1 ZGODOVINA	18
3.1.2 DANFOSS DANES.....	19
3.2 ANALIZA LETNEGA POROČILA DANFOSS TRATA D. O. O.....	19
3.2.1 OBLIKA	19
3.2.2 VSEBINA.....	19
3.3 DOBRO LETNO POROČILO	28
3.4 PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE	31
4 SKLEP	35
LITERATURA	36
VIRI	37
PRILOGE	

1 UVOD

Letno poročilo je osebna izkaznica podjetja, s katero se želi predstaviti in posredovati ustrezne informacije različnim interesnim skupinam. Njegova priprava je zelo zahtevna, zato ji je potrebno nameniti precej časa. Bogato ter po vsebini dovolj razumljivo letno poročilo ima vrsto informacij, s katerimi želi zadovoljiti potrebe uporabnikov. Dobro letno poročilo je sestavljeno iz poslovnega poročila, ki izkazuje vse prednosti in sposobnosti podjetja, ter računovodskega poročila. Njuno vsebino določajo Zakon o gospodarskih družbah, ki predpisuje temeljna izhodišča, in Slovenski računovodski standardi.

Poleg vsebine in metodičnega okvira sta za pripravo letnega poročila pomembna tudi oblika in način predstavitve podatkov. Informacije morajo biti poštene in prikazane na takšen način, da jih bodo razumeli vsi uporabniki. Značilnost dobrega letnega poročila je njegova celovita, jedrnata in pregledna vsebina z vsemi sestavinami, ki jih zahtevajo predpisi, ter s prostovoljnimi razkritji v pravem obsegu, ki naredijo letno poročilo kakovostno.

Namen moje diplomske naloge je kritično analizirati vse sestavine in obliko letnega poročila. Pri tem sem se omejila predvsem na zakonsko določena pravila in priporočila najboljših ocenjevalcev letnih poročil. Za primer sem izbrala letno poročilo podjetja Danfoss Trata za leto 2005.

Diplomska naloga obsega štiri poglavja. Po uvodnem delu sledi drugo poglavje, ki opisuje letno poročilo, uporabnike, namen, vsebino, zakonsko omejitvev in njegovo javno objavo.

Naslednje poglavje sem namenila kritični analizi letnega poročila Danfoss Trata za leto 2005, kjer sem predstavila njegovo obliko in vsebino. S pomočjo kriterijev za dobro letno poročilo sem podala oceno. Opisala sem pomanjkljivosti ter predloge za izboljšanje letnega poročila.

Na koncu diplomske naloge so strnjene sklepne misli.

2 LETNO POROČILO

Letno poročilo lahko označimo kot najpomembnejše in najmočnejše periodično komunikacijsko orodje posloводства podjetij z različnimi interesnimi skupinami. V obliki zbirnih podatkov dobi bralec pregled nad delovanjem podjetja ter uspešnostjo poslovanja. Njegova izdelava zahteva veliko časa in denarja, vendar so podjetja dolžna po Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD) in Slovenskih računovodskih standardih (SRS) vsako leto izdati letno poročilo, ki mora biti sestavljeno jasno in pregledno. Izkazovati mora resničen in pošten prikaz premoženja in obveznosti družbe, njenega finančnega položaja ter poslovnega izida. Letno poročilo naj bi bilo primerno grafično obdelano s ponazoritvami in fotografijami ter v posebni brošuri.

2.1 VLOGA LETNEGA POROČILA

V preteklosti je za računovodstvo veljalo, da upošteva le glavni cilj podjetja, in sicer maksimiziranje dobička in bogastva delničarjev. Letna poročila so omogočala informacije o dobičkonosnosti in finančnem položaju podjetja le uporabnikom, ki so bili finančno povezani s podjetjem, torej delničarjem in posojilodajalcem. Sčasoma se je ekonomija spreminjala in tudi vloga letnega poročila je dobila večji pomen. Glavna vloga letnega poročila je postalo komuniciranje in informiranje za vse, ki imajo pravice do tovrstnih informacij (Thomas, 2002, str. 6).

2.2 NAMEN LETNEGA POROČILA

Letno poročilo je pripravljeno na podlagi temeljito pregledanih podatkov. Služi za informiranje različnim uporabnikom, katere zanimajo predvsem: delovanje podjetja in uspešnost, socialno in ekonomsko okolje, izdelki oziroma storitve podjetja, možnosti za nadaljnji razvoj, delničarji, vlagatelji, zaposlenci in dobavitelji (Kavčič, 1998, str. 9).

Tudi najboljši voditelji so včasih oddaljeni od pregleda celotnega poslovanja podjetja. Letno poročilo jim pomaga pri odločitvah in rešitvah problemov, ker ga lahko opredelimo kot most, ki formalno povezuje ljudi in podjetje (Thill, Bovée, 2002, str. 270).

Glavni namen letnega poročila je, da interesnim skupinam zagotovi jasne in prepričljive informacije o preteklem, sedanjem in bodočem poslovanju podjetja.

2.3 UPORABNIKI LETNEGA POROČILA

Letno poročilo je namenjeno različnim uporabnikom, katere imenujemo interesne skupine. Uporabljajo ga, da bi zadovoljili svoje potrebe po informacijah. Interesi uporabnikov letnega poročila so različni in nemogoče je zadovoljiti vse potrebe različnih uporabnikov, vendar pa

so nekatere skupne vsem in večino potreb po različnih informacijah o družbi posredujemo preko ustrezno pripravljenih letnih poročil.

Uporabnike letnih sporočil lahko razdelimo v osem interesnih skupin (Alexander, Britton, Jorissen, 2003, str. 4).

1. Delničarji

V tej interesni skupini zasledimo sedanje in potencialne delničarje. Za njih je ključno vprašanje, ali naj investirajo in kupujejo ali naj raje prodajo delnice podjetja. Podatki o poslovnem izidu, kapitalskem dobičku, ceni delnice, oceni podjetja z vidika kapitalskega trga, ciljih podjetja in podobnem morajo biti zbrani v letnem poročilu tako, da bo za investitorje najbolj razumljivo.

2. Posojilodajalci

Najpomembnejše vprašanje, ki ga postavljajo posojilodajalci, je očitno, ali bodo dobili denar nazaj. Odgovor lahko dobijo na podlagi informacij o neto vrednosti vseh sredstev, sestavi virov financiranja in dolgoročni napovedi prihodnjega finančnega stanja. Pomembni sta popolno razumevanje finančnega zdravja podjetja in strategija za ohranjanje zdravega stanja.

3. Zaposleni

Informacije iz letnega poročila potrebujejo zaradi svojih denarnih nadomestil, zaradi varnosti in možnosti izgube zaposlitve. Pogosto ima ta interesna skupina potrebe po podrobnih informacijah, predstavljenih na najbolj jasen in enostaven način. Za njih bodo manj zanimive finančne informacije, medtem ko jih bodo v letnem poročilu bolj privlačila poglavja o obnašanju posloводства, vpletenosti zaposlenih glede odločitev, pogojih dela, promocijskih projektih in podobnem.

4. Dobavitelji

Večinoma so odvisni od sodelovanja s podjetjem, zato oblikujejo dolgoročno oceno o prihodnjih odnosih s podjetjem. V ta namen prebirajo informacije o rasti prihodkov, prodaji in tržnem deležu.

5. Kupci

Letno poročilo mora preprosto predstaviti poslovanje podjetja, kajti interesna skupina kupcev želi spoznati delovanje podjetja na kratek rok, da bi se prepričali, ali bodo proizvode oziroma storitve pravočasno dobili, in na dolgi rok v primeru servisa in veljavnosti garancije.

6. Tekmeci

Njihov cilj je zvišati lastno učinkovitost in zato morajo poznati tudi delovanje konkurenčnih podjetij. Letno poročilo tekmeca je dober vir informacij o poslovodstvu, finančnem stanju, tehnologiji, oglaševanju in strukturi podjetja.

7. Država

Glavni razlog, zakaj država potrebuje letno poročilo, je davčnega izvora. V ta namen služi računovodsko poročilo, vendar država potrebuje še ostale informacij za lažje odločanje o določenih ukrepih, omejitvah, regulativah oziroma kontroli delovanja podjetja. Poročilo o družbeni odgovornosti in okolju je na primer zanimivo za to interesno skupino.

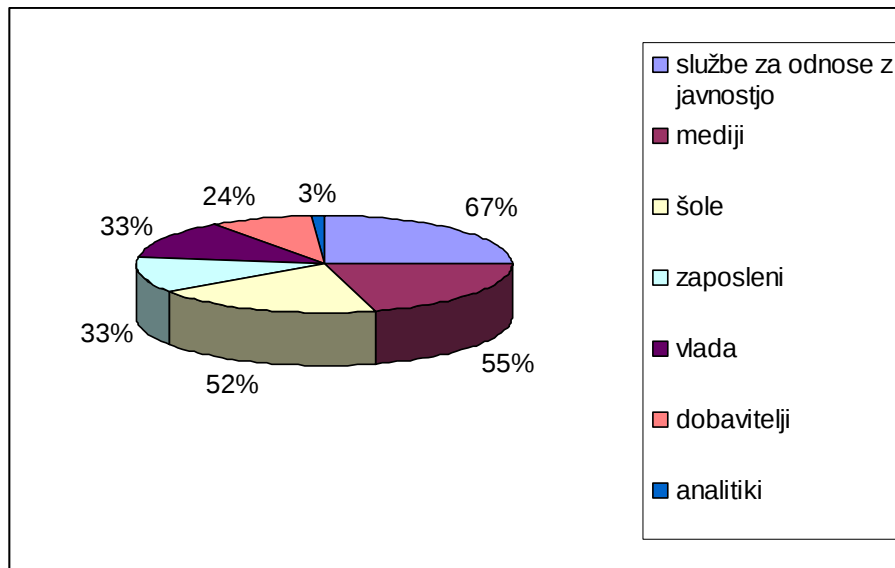
8. Javnost

V letnem poročilu zasledimo tudi informacije o onesnaževanju, zdravju in varnosti zaposlenih in okolja. Vse skupaj predstavlja družbeno poročilo, ki postaja vse pomembnejše. Čeprav podatkov ne moremo izmeriti in določiti njihove natančne vrednosti, so zelo uporabni za javnost, ki zajema večji krog uporabnikov letnega poročila, in sicer politične stranke, medije, okoljevarstvene družbe, potrošnike in podobno.

Pri zastavljanju ciljev se poskuša vsako podjetje prilagoditi interesnim skupinam, saj je vse pogojeno z njihovo močjo. Večja ko je njena moč, večji vpliv ima na izbrano podjetje in obratno, manjša ko je moč, manjši je tudi vpliv (Thill, Bovée, 1996, str. 56).

Leta 1989 so izvedli raziskavo v 396 ameriških podjetjih, katerih polovica je imela letno prodajo več kot 500 milijonov dolarjev (Arfin, 1993, str. 9). Pokazala je, da so računovodska poročila glavni vir informacij uporabnikov, prikazani na Sliki 1.

Slika 1: Delež uporabnikov računovodskih poročil

Vir: Arfin, 1993, str. 9.

2.4 ZAKONSKI OKVIR LETNEGA POROČILA V SLOVENIJI

V Sloveniji mora podjetje napisati letno poročilo v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah ter Slovenskimi računovodskimi standardi.

Sedaj veljavni zakon, ki omejuje vsebino letnega poročila, določa način računovodskega spremljanja poslovanja in način vrednotenja ter merjenja posameznih kategorij, izdelavo izkaza stanja sredstev in obveznosti do njihovih virov, ugotovitev finančnega izida ter izračunavanja in izkazovanja poslovnega izida podjetij. Podjetja morajo voditi poslovne knjige ter izdelati letna poročila v skladu z določbami zakona in ob upoštevanju podrobnejših pravil o računovodenju, določenih s Slovenskimi računovodskimi standardi (SRS).

Posebno poglavje ZGD (2006), namenjeno letnemu poročilu, je osmo poglavje, ki določa:

- splošna pravila o računovodenju (54. člen),
- pravila zavezanih družb o izdelavi skupinskih letnih poročil (56. člen),
- pravila o obveznosti revidiranju (57. člen),
- pravila o javni objavi letnih poročil (58. člen),
- splošna pravila o letnem poročilu (60. - 62. člen),
- pravila o členitvi bilance stanja in splošna pravila o izkazovanju posameznih postavk (63. - 65. člen),
- pravila o členitvi izkaza stanja poslovnega izida (66. člen),
- splošna pravila o vrednotenju postavk v računovodskih izkazih (67. člen),
- posebna pravila o letnem poročilu in pravilih vrednotenja v primeru združitve in delitev (68. člen),
- pravila o vsebini priloge k izkazom (69. člen),
- pravila o vsebini poslovnega poročila (70. člen),

2.5 PRIPRAVA LETNEGA POROČILA

Letno poročilo je drag projekt, ki ima velik vpliv na kratkoročni in dolgoročni ugled podjetja, zato je potrebno pripravo le-tega zaupati osebi, ki je dovolj odgovorna in na dovolj visokem položaju, da komunicira tudi z vodstvom podjetja ter da zna razlikovati med ciljem in sporočilom poročila, kajti cilji kažejo potrebe, sporočila pa so odvisna od zahtev različnih uporabnikov. Dobro pripravljeno letno poročilo zahteva precej časa, zato morajo biti v podjetju pozorni na to, da začnejo s pripravami dovolj zgodaj, saj potrebe potočnih, popolnih, razumljivih, resničnih ter poštenih informacijah v letnih poročilih zahtevajo veliko napora in časa (Vezjak, 1998, str. 43-46).

Zelo koristno je, če odgovorni za pripravo letnega poročila začnejo s kritično oceno prejšnjega letnega poročila in tako ugotovijo morebitne napake, novosti ter možna izboljšanja. Zavedati se je treba, da je kakovostna vsebina glavno vodilo za uspeh obveščanja prek letnih poročil. Osnovna navodila ZGD in SRS niso dovolj, potrebni sta inovativnost in ustvarjalnost, ki ju vključijo v razkrivanje obveznih in prostovoljnih razkritij (Horvat, 2002, str. 30, 31).

Če želimo kvalitetno letno poročilo, morajo biti informacije (Sutton, 2004, str. 7):

- *razumljive*: računovodska poročila morajo biti oblikovana za profesionalne in amaterske uporabnike letnih poročil. Razumljive informacije omogočajo dobro informiranje in možnost analiziranja računovodskih izkazov tudi brez dobro podkovanega ekonomskega znanja;
- *relevantne*: informacije naj bi potrdile prepričanja o preteklem poslovanju podjetja ter oblikovale prepričanja o njegovi prihodnosti;
- *zaupljivost*: interesne skupine naj bi pri prebiranju letnega poročila dobile objektivno sliko o poslovanju podjetja, zato naj bi bile informacije nevtralne in zaupljive;
- *primerljive*: letno poročilo naj bi poročalo tudi o konkurenci, čeprav se marsikatero podjetje temu raje izogne, vendar je za lažjo primerjavo smiselno v letnem poročilu prostor nameniti tudi svojim tekmečem.

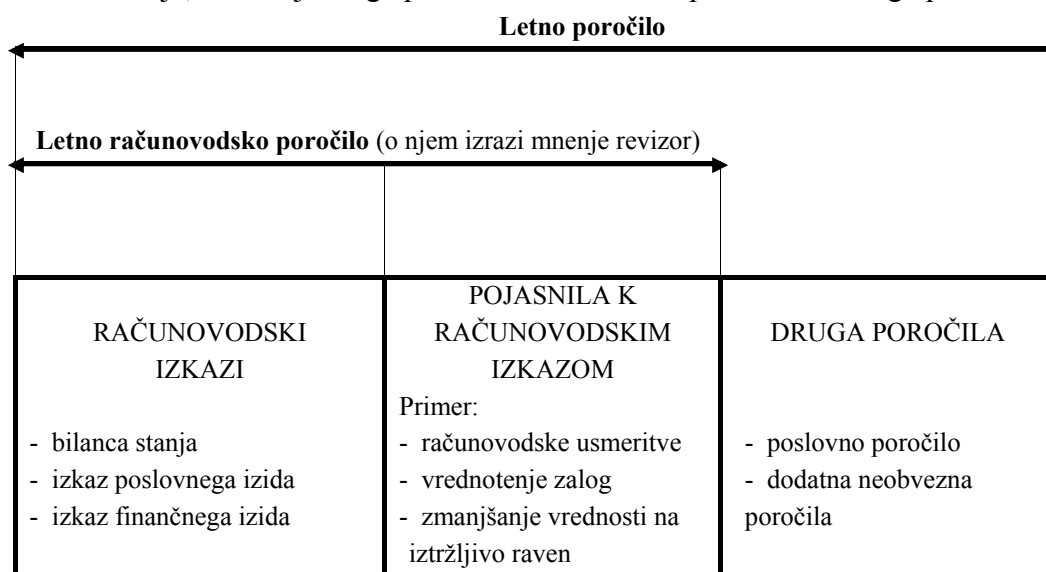
2.6 VSEBINA LETNEGA POROČILA

Letno poročilo naj bi obsegalo 3 dele, in sicer uvodni del, poslovno poročilo in računovodsko poročilo. Sestavine uvodnega dela so v nadaljevanju obravnavane kot del poslovnega poročila, saj ti podatki pojasnjujejo poslovanje podjetja.

Računovodsko poročilo je namenjeno uporabnikom, ki jih zanimajo finančne in računovodske informacije, medtem ko v poslovnem poročilu najdemo splošne podatke o delovanju podjetja. Obe poročili s svojimi podatki podata jasno sliko podjetja, katerega cilj je z dobro predstavljenimi informacijami prikazati uspešnost poslovanja.

Slika 2 ponazarja informacije, ki jih uporabljajo različni uporabniki letnih poročil. Računovodski izkazi in njihova pojasnila sestavljajo računovodsko poročilo, ki skupaj s poslovnim in dodatnimi neobveznimi poročili tvorijo letno poročilo.

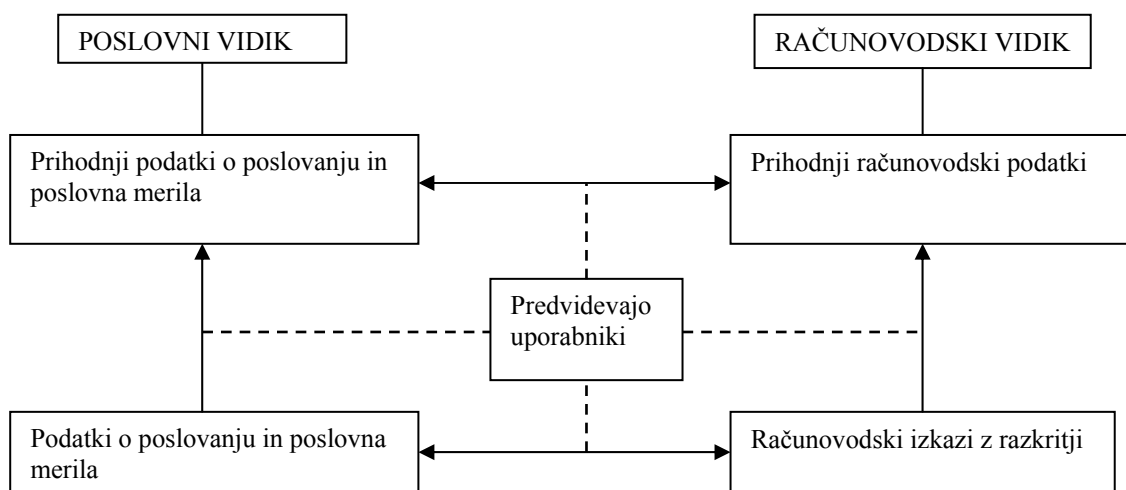
Slika 2: Informacije, ki so ključnega pomena za določene uporabnike letnega poročila

Vir: Vezjak, 1998, str. 24.

Čeprav v letnem poročilu prikazujemo poslovno in računovodsko poročilo povsem ločeno (Slika 2 na str. 6), so njihovi podatki v močni povezavi, kar prikazuje Slika 3.

Slika 3: Povezava med poslovnimi in računovodskimi podatki

Vir: Jenkins, 1996, str. 11.

Iz Slike 3 je razvidno, kako podatki o poslovanju in poslovna merila pripomorejo k razumevanju narave poslovanja in omogočajo napovedovanje prihodnjega poslovanja, vendar interesne skupine ne uporabljajo zgolj informacije o poslovanju. Pomembni so tudi računovodski izkazi, s katerimi razumemo naravo poslovanja podjetja z razpoznavanjem vrst prihodkov, sredstev, narave stroškov, uporabe denarnih tokov in drugih vidikov poslovanja.

2.7 POSLOVNO POROČILO

Poslovno poročilo se začne z uvodnim delom, ki je napisan v vsakemu bralcu razumljivem jeziku. Na kratko naj bi prikazal uspešnost poslovanja. Vsebuje povzetek s finančnimi in drugimi ključnimi poudarki, kazalo in kratko uvodno predstavitev. Sledi formalno pismo direktorja (predsednika uprave ali nadzornega sveta), v nadaljevanju pa uporabnik lahko prebere opisni del letnega poročila, ki naj bi vseboval najpomembnejše podatke o delovanju podjetja (Kavčič, 1998, str. 13-14).

Oblika poslovnega poročila ni zakonsko določena. Podjetje samo odloči, na kakšen način ga bo sestavilo. Nekoristno je prepisovanje opredelitev iz zakonov. Potrebno je razložiti, kako podjetje to v praksi izvaja. Poslovno poročilo dopušča več svobode in ustvarjalnosti avtorjem poročila, zato je potrebno izbrati pravo kombinacijo oblike in vsebine, da ne bi eno prevladalo v škodo drugega (Razpet, Tič, Verčič, 2003, str. 107).

2.7.1 RAZKRITJA V POSLOVNEM POROČILU

Izraz razkritje pomeni prikaz katerekoli informacije o podjetju. Zajete so vse informacije iz letnih poročil podjetij, objav v tisku in drugih virov. V ožjem pomenu besede razkritja so to vse razkrite informacije v letnih poročilih, razen tistih, ki so razkrite prek temeljnih računovodskih izkazov, torej razen vrednostnih podatkov, ki so prikazani že v samih obrazcih posameznih računovodskih izkazov. Razkritja se torej nanašajo na računovodske izkaze oziroma jih dopolnjujejo (Vezjak, 2002, str. 29-48).

2.7.1.1 Obvezna razkritja

Obvezna razkritja v letnem poročilu so določena z ZGD in s SRS. Najpomembnejše je računovodsko poročilo, katerega omejujejo pravila, standardi in zakoni. Obvezna razkritja v računovodskem poročilu so prikazana v naslednjem poglavju. Ostali del letnega poročila (poslovno poročilo) pa mora po 70. členu ZGD prikazovati (Horvat, 2002, str. 122-125):

- pomembne poslovne dogodke, ki so nastopili po koncu poslovnega leta, oziroma tiste dogodke, ki naj bi imeli kakršenkoli vpliv na poslovanje podjetja, podjetje mora opisati. SRS pa zahteva, da se po koncu poslovnega leta izkažejo dogodki pri razkritjih k bilanci stanja za zunanje poročanje ter k izkazu poslovnega izida. Pri slednjem naj bi se v pojasnilih razkrila možna izguba, medtem ko mora podjetje pri razkrivanju dogodkov pri razkritjih k bilanci stanja prikazati vrsto dogodka in oceno vrednostno izraženega učinka ali izjavo, da take ocene ni možno prikazati;
- aktivnosti podjetja na področju raziskav in razvoja (R&R), saj le-ti prinašajo tako koristi kot tudi stroške. Podjetje lahko v svojem letnem poročilu prikaže stroške raziskav in razvijanja in rezultate le-teh;
- pričakovani razvoj podjetja, saj podjetje lahko predstavi načrte, cilje, napovedi, priložnosti, možnosti za rast ipd. na različne načine (grafi, tabele, histogrami..);
- podružnice v tujini in aktivnosti podružnic v tujini, kar lahko opiše ter predstavi njihove dejavnosti;
- skupinsko letno poročilo, saj če podjetje deluje v sklopu skupine, mora pripraviti tudi skupinsko letno poročilo v istem obsegu. To so novosti, ki jih prinašajo ZGD in SRS;
- pošten prikaz razvoja poslovanja in položaja podjetja je predstavljen v Tabeli 1.

Tabela 1: Pošten prikaz razvoja poslovanja in položaja podjetja

	Primer Razkritja			
	Prodaja	Proizvod	Poslovanje in proizvodnja	Finančno poslovanje
Podatki o poslovanju	- podrobnosti o rasti tržnega deleža v vseh glavnih regijah in državah - naročila po strateških poslovnih enotah in po proizvodih - razlaga v primeru sprememb pristopa strategij	- informacije o novih proizvodih in hitro rastočih proizvodih - opis proizvodov, ki so v razvoju - število posebnih proizvodov	- četrtni izkoristki proizvodnih zmogljivosti - dobiček in produktivnost zadnjih let (izraženo s prodajo na zaposlenega), - zmanjšanje števila zaposlenih (delež)	- odstotek donosa na vloženi kapital v primerjavi s podatkom v panogi - aktivnosti, ki jih podjetje izpelje
Analiza poslovanja	- analiza računalniškega trga po različnih regijah - četrtna analiza o količini, ceni - razprava o vplivu prodajnih pogojev na količino prodaje in cene izdelkov	- razkritja o deležu prihodkov iz prodaje novih proizvodov, - razkritja o tržnem deležu proizvodov v primerjavi s konkurenco - opis posebnih proizvodov	- informacije o vplivu stavk - vpliv tehnologije na stroške raziskav in razvoja (R&R) - informacije o cenah materiala v preteklem letu	- rast dobička, rast prihodkov iz prodaje glede na panogo - odvisnost denarnega toka od sprememb cen proizvodov - kazalniki
Podatki o premoženjsko-finančnem stanju in sestavi financiranja	- razkritja o zakonodaji, ki se nanašajo na proizvode	- gibanje prodaje proizvodov za določeno industrijo in njihov vpliv na nadaljni razvoj - seznam proizvodov ter njihov opis	- glavni proizvodni obrati - strategija podjetja pri nadzoru stroškov - načrti proizvodnje (dolgoročni)	- opis strategije prevzema

Vir: Horvat, 2002, str. 123.

2.7.1.2 Prostovoljna razkritja

Prostovoljna razkritja predstavljajo veliko količino kakovostnih informacij o podjetju, ki so zelo pomembne za komuniciranje z vlagatelji in ostalimi interesnimi skupinami. Sem uvrščamo razkritja, katerih ne določajo zakoni oz pravila (ZGD in SRS). Vsako podjetje samo določi, katera prostovoljna razkritja želi predstaviti v svojem letnem poročilu. Upošteva predvsem njihov namen, uporabo ter sam pomen. S prostovoljnimi razkritji se podjetja

medsebojno ločijo medsebojno ter na ta način posredujejo uporabnikom kakovostne informacije o podjetju.

Učinkovita prostovoljna razkritja pomagajo notranjim in zunanjim uporabnikom letnega poročila k boljšemu razumevanju strategije poslovanja, kritičnih dejavnikov uspeha, ki so pomembni za prihodnost, ter okolja, v katerem samo podjetje deluje. Pravil za vsebino prostovoljnih razkritij ni. Podjetje samo izbere način priprave letnega poročila, ki razkriva raznovrstne podatke. Pomembno je, da je količinska meja za razkritja ravno pravšnja. Preveč razkritij lahko prebiranje letnega poročila naredi dolgočasno in iskanje potrebnih informacij lahko vzame precej dragocenega časa. Premalo razkritij pa lahko vodi do nezadovoljstva in marsikateri naložbenik lahko odstopi od sodelovanja ravno zaradi pomanjkanja ustreznih podatkov, na podlagi katerih se odločajo različne interesne skupine glede samega podjetja (Vezjak, 2004, str. 48).

Splošna prostovoljna razkritja v letnem poročilu so (Horvat, 2002, str. 155-165):

1. Uvodni del s poudarki:

- povzetek s poudarki (finančni podatki: prihodki, čisti dobiček, obratni kapital, sredstva, dolgoročne obveznosti, kapital, denarni tok iz poslovanja, knjigovodska vrednost delnice, dividenda na delnico);
- kratka uvodna predstavitev podjetja (najosnovnejši podatki o podjetju: sedež, elektronska pošta, telefon, telefaks, osnovna dejavnost, število zaposlenih, matična številka, vpis v sodni register, davčna številka, žiro račun, kontaktna oseba, zgodovina podjetja, zadovoljitev potreb kupcev..);
- poročilo predsednika uprave (kratka in jedrnata predstavitev poslovanja podjetja z uporabo informacij o osnovnih značilnostih poslovanja, zadovoljstvu zaposlenih, spremembah poslovanja, strateških povezavah, o raziskovalnih in razvojnih dejavnostih, o vplivu gospodarskih gibanj, spremembah deleža lastnikov, komentar izidov...);
- poročilo predsednika nadzornega sveta (mnenje revizorskega poročila, kako so preverjali vodenje podjetja med poslovnim letom, pripombe, potrditev letnega poročila).

2. Splošni del letnega poročila:

- gospodarska gibanja (ciklična vplivanja na poslovanje podjetja, sprememba zakonodaje, gibanje obrestnih mer...);
- prodaja in trženje (prodajni programi, podaja na domačem in tujem trgu, tržni deleži, blagovne znamke, opis panoge...);
- analiza poslovanja (primerjava tekočega in preteklega poslovnega leta z analizo finančnih in računovodskih podatkov, gibanje ključnih postavk iz bilance stanja in izkaza uspeha...);
- zaposleni (gibanje skupnega števila zaposlenih, število zaposlenih po sektorjih in enotah, izobrazbena sestava, kadrovska politika, nagrajevanje, starostna sestava, stranske dejavnosti za zaposlene, tožbeni postopki v zvezi z zaposleni, štipendiranje..);
- kupci;

- dobavitelji (skupno število, vrednost dobav po letih, opis spremljanja zadovoljstva dobaviteljev..);
- delničarji (informacije o gibanju tečaja delnic, tržne cene delnic, tržne kapitalizacije...);
- naložbe (sestava naložb, gibanje po letih, vrednosti naložb...);
- raziskovanje in razvijanje ter kakovost (informacije o novih proizvodih in blagovnih znamkah, certifikati kakovosti, nagrade za posloven odličnosti...);
- ravnanje z okoljem (informacije o okoljskem delovanju);
- družbena odgovornost (sodelovanje v kulturnih, humanitarnih, zdravstvenih, športnih in izobraževalnih dejavnostih).

Podjetje lahko prostovoljno razkrije tudi informacije o (Horvat, 2001, str. 14):

- konkurenci (o tekmečih in njihovem vplivu v panogi),
- finančnem tveganju,
- večletnem pregledu finančnih podatkov,
- poslovanju s tujino.

2.8 RAČUNOVODSKO POROČILO

Računovodsko poročilo je skupek temeljnih računovodskih izkazov in obveznih razkritij (podjetje lahko prostovoljno objavi tudi neobvezna razkritja, predvsem razkritja zunaj računovodskih izkazov, ki jih ne zahtevajo računovodski standardi).

V letnih računovodskih izkazih (bilanci stanja, izkazu poslovnega izida, izkazu gibanja kapitala in izkazu finančnega izida) so prikazani podatki o finančnem položaju in poslovnem izidu v številkah. Zaradi boljše preglednosti ter lažjega razumevanja določenih izkazov vsako podjetje doda na koncu še priloge, ki vsebujejo dodatna pojasnila, razlage, postopke izračunavanja in podobno.

Računovodsko poročilo vsebuje:

- revizorsko poročilo,
- bilanco stanja,
- izkaz poslovnega izida,
- izkaz gibanja kapitala,
- izkaz finančnega izida¹,
- priloge k računovodskim izkazom.

¹ Ker analiziram letno poročilo iz leta 2005, je po takratnem zakonu veljal Izkaz finančnega izida,. Sedaj je v uporabi Izkaz denarnega toka.

2.8.1 REVIZORSKO POROČILO

Revizorjevo poročilo je obvezen del letnega poročila. Ponavadi se nahaja na začetku računovodskega poročila. Naloga revidiranja je oblikovati mnenje o resničnosti in poštenosti oziroma o resničnosti in nepristranskosti računovodskih informacij, s katerimi se podjetje predstavi svojemu okolju. Vsebovati mora (ZGD, 2006, 57. člen):

- uvod, ki navaja računovodsko poročilo, ki je bilo revidirano,
- opis namena in obsega revidiranja,
- revizorsko mnenje, ki navaja, ali računovodsko poročilo kaže resničen in pošten prikaz finančnega položaja v skladu z ustreznim računovodskim okvirom poročanja,
- pojasnjevalni odstavek, v katerem revizor opozarja, ali se sklicuje na katerokoli zadevo, za katero meni, da je to potrebno, ne da bi pri tem izrazil mnenje s pridržki,
- mnenje o usklajenosti ali neusklajenosti poslovnega poročila z računovodskim poročilom istega poslovnega leta,
- datum in revizorjev podpis.

V primeru kršitve pravil o revidiranju, določenih z zakonom, revizor neposredno odgovarja podjetju za opravljeno škodo.

2.8.2 RAČUNOVODSKI IZKAZI

Cilj računovodskih informacij je predvsem dajati informacije o finančnem položaju ter o vrsti podatkov, ki so koristni za velik krog uporabnikov, predvsem pri njihovem odločanju, zato je pomembno, da slednji poznajo njihove temeljne značilnosti in sporočilno izrazno moč.

Vsi računovodski izkazi se med seboj dopolnjujejo. Čeprav vsak predstavlja poslovanje podjetja po svoje, je dobro, da jih preučujemo skupaj zaradi celovitejše in popolnejše analize (Zadravec, 2003, str. 23).

Bilanca stanja, izkaz poslovnega izida in izkaz finančnega izida tvorijo skupaj zaprti sistem, v katerem so vsi dogodki, povezani s podjetjem, zabeleženi tako, da lahko uporabnik zelo dobro razume računovodske informacije (Stolowy, Lebas, 2002, str. 104).

2.8.2.1 Bilanca stanja

Bilanca stanja je temeljni računovodski izkaz, ki pošteno prikazuje stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov na koncu poslovnega leta ali medletnih obdobj. ZGD predpisuje njeno obliko, SRS 24 (2006) pa podrobnejša pravila o izdelavi bilance stanja in razkritij.

Bilanca stanja je dvostranski računovodski izkaz. Na levi strani se nahaja stanje sredstev, na desni pa v enakem znesku stanje obveznosti do virov sredstev.

Sredstva so v denarni merski enoti izražene stvari, pravice in denar, s katerimi družba razpolaga. Obveznosti do virov sredstev so obveznosti, ki temeljijo na pravnem razmerju družbe do virov sredstev, s katerimi se financira. Gledano s finančnega zornega kota so sredstva povezana z naložbenjem, obveznosti do virov sredstev pa s financiranjem podjetja.

65. člen ZGD določa obvezna pojasnila k bilanci stanja za vse gospodarske družbe. Podjetja, ki so zavezana k reviziji, morajo razkriti še ostale stvari, ki jih zahteva SRS 24 (2006).

Pojasnila k bilanci stanja vsebujejo:

- informacije o podlagi za sestavo izkaza stanja in posebnih računovodskih usmeritvah, izbranih in uporabljenih pri pomembnih poslih in drugih poslovnih dogodkih;
- informacije, zahtevane s strani ZGD in SRS in niso predpisane v obrazcu bilance stanja;
- dodatne informacije, ki niso predpisane v obrazcu bilance stanja, vendar so pomembni za pošteno predstavitev družbe.

Glede na računovodske usmeritve se v pojasnilih k bilanci stanja opisujejo:

- podlage za merjenje gospodarskih kategorij v bilanci stanja,
- računovodske usmeritve, potrebne za pravilno razumevanje bilance stanja,
- spremembe računovodskih usmeritev in računovodskih ocen, razlogi zanje, zneski,
- vrsta ter znesek popravka napake.

Sredstva ter obveznosti do virov sredstev se preračunavajo v skladu z dogodki po datumu bilance stanja, če iz teh dogodkov izvirajo dodatni dokazi, koristni pri ocenjevanju zneskov, in na datum bilance vplivajo na stanje sredstev in obveznosti, ali kažejo, da načelo upoštevanja časovne neomejenosti delovanja v zvezi s celotno organizacijo ali njenim delom ne drži.

Podjetja, zavezana k reviziji, morajo k posameznim kategorijam stalnih sredstev prikazati začetne neodpisane vrednosti, pridobitve v poslovnem letu, prekvalifikacije v poslovnem letu, odtujitve v poslovnem letu, amortizacijo in prevrednotovalna doknjiženja na koncu poslovnega leta. Na koncu dobijo neodpisano vrednost.

V zunajbilančnem razvidu družbe najpogosteje izkažejo hipoteke, dana jamstva, zaloge v last drugih, dana poroštva, preračun kapitala na sedanji tečaj, odobrene delnice, izdane menice in druge vrednostnice, sredstva, prejeta v zastavo, druge pravice, stvari in sredstva, druge obveznosti.

V Prilogi 1 navajam bilanco stanja, v kateri so postavke razčlenjene tako, kot to zahteva 65. člen ZGD.

2.8.2.2 Izkaz poslovnega izida

Izkaz poslovnega izida poroča o prodaji, odhodkih in dobičku podjetja za poslovno leto in posledično predstavlja najpomembnejši indikator, kar zadeva dobičkonosnost podjetja (Walton, 2000, str. 5).

Opredelimo ga lahko tudi kot povzetek učinkovitosti in uspešnosti delovanja organizacije v računovodskem obdobju, ki je dosegel svoj zenit za naložbenike, posojilodajalce, poslovodstvo ter druge uporabnike informacij in podatkov iz računovodskih izkazov. Doseženi dobiček naj bi dobro napovedal prihodnje zaslužke, dividende ter tržne cene delnic. Izkaz poslovnega izida naj bi posojilodajalcu omogočal vpogled v posojilojemalčevo zmožnost ustvarjanja denarnih tokov v prihodnosti za vračilo posojila. Omeniti je treba tudi to, da poslovni izid v številnih primerih meri uspešnost oz. neuspešnost delovanja uprave. (Turk et al, 2004, str. 460-461).

Pojasnila k izkazu poslovnega izida določa 69. člen ZGD. Vsebovala naj bi:

- informacije o podlagi za pripravo poslovnega izida ter posebnih računovodskih usmeritvah,
- informacije, zahtevane s strani SRS in ZGD, ki niso predpisane v obrazcu poslovnega izida,
- dodatne informacije, ki niso predpisane v obrazcu poslovnega izida, vendar so potrebne za pošteno predstavitev.

Izkaz poslovnega izida je razdeljen na dva dela, na poslovni in neposlovni del. Za investitorje in analitike so zanimiva razkritja iz poslovnega dela, in sicer prihodki in odhodki, ki se nanašajo neposredno na poslovno delovanje podjetja, medtem ko postavke iz neposlovnega dela razkrivajo prihodke in odhodke zunaj rednega delovanja.

V pojasnilih naj bi družba razkrila tudi možno izgubo, ki še ni prepoznavna kot odhodek in kot obveznost, ker nista izpolnjena dva pogoja. Prvi pogoj je verjetnost, da bodo prihodnji prihodki potrdili, da se bodo po upoštevanju vseh možnih rešitev zmanjšala vrednost kakega sredstva ali da bo nastal kak dolg na datum bilance. Drugi pogoj pa opredeljuje možnost razumne ocenitve zneska izgube. Pri tem se zagotovijo informacije o vrsti možnega pojava in negotovih dejavnikov, ki naj bi vplivali na prihodnji poslovni izid.

Podjetje lahko sestavi poslovni izid v eni od dveh različic.

1. I. različica, kjer je v prilogi potrebno pojasniti stroške po vrstah.,
2. II. različica, kjer je v prilogi potrebno pojasniti stroške po funkcionalnih skupinah.

Izbira, katero različico izkaza poslovnega izida izbrati, je svobodna in vsaka gospodarska družba sama izbere, katera ji bolj ustreza. SRS dajejo prednost uporabi II. različice.

V Prilogi 2 navajam II. različico poslovnega izida po drugem odstavku 66. člena ZGD oziroma iz SRS 25.5 (2006).

2.8.2.3 Izkaz gibanja kapitala

Izkaz gibanja kapitala prikazuje gibanje posameznih sestavin kapitala v poslovnem letu, vključno z uporabo čistega dobička in pokrivanjem izgube. Poznamo ga v dveh oblikah, bodisi kot prikaz razdelitve čistega dobička kot sestavine kapitala oziroma poravnavanje izgube kot odbitne postavke od kapitala bodisi kot prikaz gibanja vseh formalnih sestavin kapitala, vključenih v bilanco stanja, v njihove skupine ali posamično (Horvat, 2002, str. 62).

SRS 27 (2006) dajejo prednost drugi obliki sestave izkaza gibanja kapitala, v kateri je možno prikazati:

- razdelitev čistega dobička kot sestavine kapitala ali izgube odbitne postavke,
- gibanje vseh formalnih sestavin kapitala, ki jih vključujemo v bilanco stanja,
- gibanje nevplačanega vpisanega kapitala in odkupljenih lastnih delnic (odbitne postavke od celotnega kapitala).

V Prilogi 3 navajam II. različico oblike izkaza gibanja kapitala v skladu s SRS 27 (2006).

2.8.2.4 Izkaz finančnega izida

Izkaz finančnega izida prikazuje gibanje prejemkov in izdatkov ali pritokov in odtokov v poslovnem letu ter pojasnjuje spremembe pri stanju denarnih sredstev, obenem pa daje uporabnikom informacije o pridobivanju denarnih sredstev, njihovi uporabi ter o stanju denarnih sredstev na začetku in koncu obračunskega obdobja (Lipnik, 2003, str. 146).

Poznamo dve metodi sestavljanja finančnega izida; neposredno metodo ter posredno metodo. Vsaka organizacija sama izbere metodo, ki ji bolj ustreza. Bistvena razlika je v podatkih, ki so nam na voljo. Podatki se pridobivajo iz listin, izpiskov prometa in stanja poslovnega računa pri banki ter poslovnih knjig.

Neposredna metoda prikazuje prejemke, denarna sredstva, ki se v obračunskem obdobju pridobivajo, in izdatke, ki se v obračunskem obdobju porabljajo. Posredna metoda je izkaz pritokov, spremembe sredstev v obračunskem obdobju, ki so povezane z novim financiranjem ali raznaložbenjem, in odtokov, spremembe sredstev v obračunskem obdobju, povezane z definciranjem ali naložbenjem (SRS 26.22, 2002)

V Prilogi 4 navajam II. različico izkaza finančnega izida, kot ga navaja SRS 26 (2002).

2.8.2.5 Priloge k računovodskim izkazom

Priloge k računovodskim izkazom morajo vsebovati (Horvat, 2002, str. 64-65):

- podatke in pojasnila,
- metode, ki jih je družba uporabila pri vrednotenju posameznih postavk v računovodskih izkazih in izračunu odpisov vrednosti, ter razlage vplivov omenjenih metod,
- v primeru, da je podjetje družbenik in neomejeno odgovarja za obveznost tega podjetja, morajo biti v prilogah razkriti podatki o tem podjetju,
- v primeru odobrenega kapitala prikaz višine odobrenega kapitala,
- če ima podjetje lastne deleže, mora razkriti nominalni znesek lastnih deležev,
- če je podjetje izdalo več razredov delnic, je potrebno prikazati število delnic vsakega razreda ter njihov nominalni znesek,
- če je podjetje izdalo dividendne obveznice, zamenljive obveznice, obveznice s prednostno pravico do nakupa delnic oziroma druge vrednostne papirje, morajo prikazati število in pravice,
- pojasnitev rezervacij, prikazanih v bilanci stanja,
- višino vseh obveznosti z rokom dospelosti, ki je daljši od pet let,
- višino vseh obveznosti, ki so zavarovane s stvarnim jamstvom,
- razčlenitev vseh prihodkov od prodaje od posameznih področij poslovanja podjetja oziroma o posameznih zemljepisnih trgih,
- povprečno število zaposlenih ljudi v poslovnem letu, razčlenjeno po izobrazbi,
- v primeru uporabe anglo-ameriške različice členitve izkaza poslovnega izida mora podjetje prikazati znesek stroška dela (plače in stroški socialnih zavarovanj),
- skupni znesek vseh prejemkov članov uprave, drugih zaposlenih, zaposlenih na podlagi pogodbe ter članov nadzornega sveta,
- posojila, odobrena članom uprave, drugim zaposlenim v družbi, zaposlenim na podlagi pogodbe, članom nadzornega sveta,
- podjetje ter sedež nadrejene družbe, ki sestavlja skupinsko letno poročilo.

Ponavadi se v prilogah k računovodskim izkazom prikazani tudi računovodski kazalniki. To so relativna števila, ki se nanašajo na gospodarske kategorije, o katerih obstajajo računovodski podatki. Lahko so koeficienti, stopnje udeležbe ali indeksi. Koeficient je razmerje med raznovrstnima velikostima, ki sta med seboj primerljivi. Če količnik pomnožimo s 100, govorimo o odstotnem koeficientu, odstotku udeležbe ali odstotnem indeksu. Večina računovodskih kazalnikov ima naravo finančnih kazalnikov; kot finančni kazalniki za potrebe finančnega področja nalog pa se pojavljajo tudi številni drugi kazalniki, ki nimajo izhodišča v računovodskih podatkih ali pa so prirejeni drugače. Kazalniki v nadenarnih merskih enotah niso računovodski kazalniki (SRS 29.25, 2002).

Najpogostejši kazalniki so:

1. stopnja lastniškosti financiranja,

2. stopnja dolgoročnosti financiranja,
3. stopnja osnovnosti investiranja,
4. stopnja dolgoročnosti investiranja,
5. koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev,
6. koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient),
7. koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient),
8. koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient),
9. koeficient gospodarnosti poslovanja,
10. koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala,
11. koeficient dividendnosti osnovnega kapitala.

2.8.2.6 Bilančni dobiček

Pomemben dodatek letnega poročila je bilančni dobiček, ki ga lahko prikažemo v izkazu gibanja kapitala, izkazu poslovnega izida ali dodatku k računovodskim izkazom. To je pravno opredeljena odločitvena kategorija iz ZGD, ki ima veliko vlogo pri odločitvah nadzornega sveta ali skupščine o njegovi uporabi (Horvat, 2002, str. 63).

Bilančni dobiček izračunamo:

- a) čisti poslovni izid poslovnega leta
- b) + preneseni čisti dobiček/prenesena čista izguba
- c) + zmanjšanje kapitalskih rezerv
- d) + zmanjšanje rezerv iz dobička
- e) - povečanje rezerv iz dobička po sklepu uprave (zakonskih rezerv, rezerv za lastne deleže in statutarnih rezerv)
- f) - povečanje rezerv iz dobička po sklepu uprave in nadzornega sveta
- g) = BILANČNI DOBIČEK/ BILANČNA IZGUBA

2.9 JAVNA OBJAVA

Gospodarska družba mora celotno letno poročilo (vključno z revizorskim mnenjem) predložiti Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES). AJPES letna poročila v obliki, kot so jih potrdili pristojni organi v podjetju, objavi na spletnih straneh. Namen javne objav letnih poročil je zagotoviti javno dostopnost podatkov o poslovanju podjetja. Z javno objavo letnih poročil je zagotovljeno izvajanje tako primarnega vidika publicitetne smernice Evropske unije (obveznost družb, da objavijo letna poročila v javnih glasilih), kakor tudi sekundarnega vidika te smernice (obveznost države, da tretjim osebam zagotovi dostop do podatkov iz letnih poročil).

AJPES podatke iz letnih poročil logično in računsko preveri in v sodelovanju s poslovnimi subjekti odpravi morebitne nepravilnosti. Med naloge AJPES na področju letnih poročil

sodita tudi zbiranje in obdelovanje dodatnih podatkov o terjatvah in obveznostih gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov do tujine, ki jih potrebuje Banka Slovenije pri izdelavi plačilne bilance države.

AJPES za potrebe Banke Slovenije od poslovnih subjektov zbira tudi podatke za statistiko finančnih računov, ki prikazujejo stanja in tokove, ki jih imajo posamezni institucionalni sektorji v posameznih finančnih instrumentih kot terjatve in kot obveznosti.

V letu 2005 je AJPES na podlagi Zakona o plačilnem prometu postala prekrškovni organ. To pomeni, da v skladu z Zakonom o prekrških odloča o prekrških zaradi nepredložitve letnih poročil ter drugih poročil in podatkov, ki jih morajo poslovni subjekti po zakonu predložiti AJPES-u.

Vsako leto časnik Finance podeljuje nagrado za celostno najboljše pripravljeno letno poročilo v Sloveniji. Na ta način si prizadeva pospeševati prenos znanja med strokovnjaki. Bralcem želijo predstaviti novosti pri njegovi izdelavi ter s strokovnimi in z obsežnimi merili pomagati pri pripravi izboljšanih letnih poročil.

Strokovna komisija časnika Finance v okviru letnega tekmovanja oceni najboljše letno poročilo. Vsako od sodelujočih podjetij prejme komentar ne glede na uvrščenost. To deluje zelo pozitivno, saj dobi podjetje vpogled v napake ter se tako pripravi na izboljšanje naslednjega letnega poročila.

3 LETNO POROČILO 2005 DANFOSS TRATA D. O. O.

3.1 PREDSTAVITEV DRUŽBE DANFOSS TRATA D. O. O.

3.1.1 ZGODOVINA

Leta 1937 je začela delovati Kovinolivarna Franc Smole, ki se je ukvarjala z vlivanjem in obdelavo litoželeznih izdelkov za industrijo in komunalno dejavnost (rešetke in pokrovi za cestne jaške).

Podjetje je bilo leta 1957 med ustanovitelji IMP-ja, Industrijskega montažnega podjetja, in naglo širilo svoj proizvodni program na področje elektronskih regulatorjev in t. i. izvajalnih organov (ventilov). Pred 90. leti so na območju bivše Jugoslavije dosegali skoraj 90% tržni delež na področju regulacije daljinskega ogrevanja in klimatizacije.

Danfoss, vodilno mednarodno podjetje za regulacijo ogrevanja, hlajenja in gibalnih sistemov s sedežem na Danskem, je postalo večinski lastnik Trate leta 1995.

3.1.2 DANFOSS DANES

Danfoss Trata je sodobno proizvodno podjetje, ki razvija in proizvaja mehanske izdelke za regulacijo daljinskega ogrevanja in klimatizacije.

Nenehno se odzivajo na zahteve kupcev, saj izboljšujejo kakovost izdelkov in njihovo dobavljivost ter razvijajo nove izdelke. Posebno pozornost posvečajo tudi delovnemu okolju in dobrim medsebojnim odnosom med zaposlenimi.

Danes je Danfoss Trata najpomembnejše podjetje za razvoj in izdelavo pogonov in ventilov ter regulatorjev brez pomožne energije v Heating segmentu. Največji tržni delež dosegajo na poslovnem področju regulacije daljinskega ogrevanja, drugo poslovno področje so balansirni ventili (Hydronic Balancing) in tretje ogrevanje, prezračevanje in klimatizacija (HVAC).

3.2 ANALIZA LETNEGA POROČILA DANFOSS TRATA D. O. O.

3.2.1 OBLIKA

Letno poročilo Danfoss Trate v letu 2005 je izšlo v posebni brošuri z debelimi platnicami, kar daje vtis skrbno pripravljenega poročila. Barve so zelo pisane, poudarek je na rdeči barvi, barvi tega podjetja. Podjetje skrbi tudi za odnose z javnostjo in zato v letnem poročilu prikazuje slike in fotografije, predvsem zaposlenih, iz česar lahko sklepam, da so prav zaposleni vsi skupaj zelo pomemben del tega podjetja. Le nekateri podatki so statistično obdelani ter prikazani v grafičnih oblikah.

Omeniti je treba tudi to, da je letno poročilo napisano v dveh jezikih, vendar povsem ločeno. Z ene strani lahko beremo v slovenskem jeziku, z druge strani pa v angleškem jeziku, kar nam pove, da podjetje ne deluje samo na domačem, ampak tudi na tujem trgu, ter da ga lahko prebirajo domači in tuji uporabniki letnega poročila. V prejšnjih letih so sicer napisali letno poročilo v dveh ločenih izvodih z različnima jezikoma, letos so pa to združili.

3.2.2 VSEBINA

3.2.2.1 Poslovno poročilo

Poslovno poročilo je sestavljeno iz štirih delov:

1. *poudarki* (uvod, poročilo direktorja, ključni dogodki leta 2005),
2. *predstavitev* (osebna izkaznica, narava poslovanja in dejavnost, organiziranost in upravljanje družbe, zgodovinski mejniki družbe, 10 let Danfoss Trate v Danfossu, Danfoss Trata v Danfossu, Danfossova vizija in vrednote),
3. *poslovanje* (vodilna tehnologija, stalna optimizacija procesov, zagotavljanje kakovosti izdelkov, učinkovita organizacijska kultura, zavezanci naši okoljski politiki),

4. perspektive.

Uvod

Že v uvodu letnega poročila je Danfoss Trata želelo poudariti ključne dosežke v poslovnem letu, in sicer v številkah. Na eni strani lahko bralec na fotografijah vidi, kateri so bili ključni dogodki, na drugi strani pa iz grafov razbere pomembne številke, kot so čisti prihodki od prodaje, dobičkonosnost sredstev (RONA), število zaposlenih v zadnjih desetih letih. V posebnem okvirju sta omenjena dva članka, s katerima je argumentirana uspešnost podjetja. Prvi članek, objavljen novembra 2005 v časniku Delo, govori o analizi najboljših slovenskih podjetij, kjer se je Danfoss Trata uvrstila na deseto mesto. Drugi članek pa razkriva ocenitve bonitetne hiše I d. o. o., ki Danfoss Trata uvršča med družbe z najvišjo boniteto v Sloveniji.

Za bralce iz poslovnega sveta je uvod privlačen za nadaljnje branje, vendar za nekoga, ki ni ekonomist, uvod tega letnega poročila bralca nekoliko zmede, ker ni napisan v jeziku, ki bi ga vsak razumel. Čeprav Horvatova navaja, da naj bi se prostovoljna razkritja začela s ključnimi poudarki, ki so odsev delovanja družbe in njihovega uspeha, po mojem mnenju to ne drži, ker tako podjetje nekatere bralce zasuje z informacijami, ki so sicer zelo pomembne, vendar v določenih primerih tudi nejasne. Poleg grafičnih prikazov bi morali dodati tudi nekaj besed o ključnih poudarkih, da bi bilo vse skupaj razumljivejše.

Poročilo direktorja

Direktor je bralca že na samem začetku želel prepričati o uspešnosti podjetja, zato je poročilo začel s podatki o rasti prihodkov in izboljšanju poslovnega izida v preteklih letih. V nadaljnjem odstavku je opisal razloge ter posledice rasti prodaje. Med ključnimi je omenil vodstvo ter strokovnjake, zaslužne za projekte in procese. Izpostavil je tudi zelo pomemben dogodek, saj so v letu 2005 presegli mejo maksimalnega mesečnega prometa, ki znaša 1 milijardo tolarjev. Uspešnost proizvodnje je poudaril z znižanjem reklamacij in pomenom zagotavljanja kakovosti.

Tako v Danfoss Trata kot tudi v marsikaterem drugem industrijskem podjetju ima razvoj pomembno vlogo pri uspešnosti poslovanja. To je omenjeno tudi v poročilu direktorja, saj je nekaj odstavkov namenjenih razvojnemu procesu, inovativnim projektom ter programom za izboljšanje kakovosti.

Poročilo je direktor zaključil z besedami o prihodnjih letih. Verjame, da se bodo z uspešnimi aktivnostmi širili v skladu s potrebami.

Direktorjevo poročilo je napisano osebno in strateško, v normalnem obsegu in brez daljših razlag, saj je zelo "prijazno", bralca seznani z najpomembnejšimi dosežki in posreduje

sporočilo letnega poročila. Kljub temu da podaja jasno strategijo in dejansko oceno poslovanja v preteklem letu, pogrešam v njegovem poročilu informacije o tem, s čim vodstvo ni bilo zadovoljno in na katerih področjih je še potrebno veliko dela, da bi bili uspešni in da bi se izognili težavam. Verjamem, da v vsaki organizaciji obstajajo slabosti, nevarnosti, tveganja in morebitni problemi, ter seveda načini in razlogi za odpravo oz. rešitev le-teh.

Ključni dogodki leta 2005

Kot zahtevajo obvezna razkritja v letnem poročilu, so omenili deset ključnih dogodkov v poslovnem letu ter jih na kratko opisali, vendar jih niso opremili s fotografijami oziroma se fotografije ključnih dogodkov v poslovnem letu nahajajo na prvi strani, opisi le-teh pa sledijo kasneje. Veliko bolj pregledno bi bilo, če bi to združili in prikazali skupaj, da bi bralec lahko prebral ter si ustvaril podobo o napisanem s pomočjo fotografije.

Naj omenim, da so ti ključni dogodki opisani zelo kratko in jedrnato. Podane so le bistvene informacije. Med najpomembnejše dogodke je Danfoss Trata vključil tako podatke, ki so neposredno pomembni za samo poslovanje (1 milijarda tolarjev mesečnega prometa, tehnična in oblikovna prenova izdelkov, združitev programa regulatorjev, nova AB-QM montažna linija...), kot tudi dogodke, ki so odraz njihovega uspešnega poslovanja in videza podjetja (10. obletnica pridružitve Danfossu, na strokovnih ekskurzijah več kot 330 dijakov in 60 učiteljev).

Osebna izkaznica

Osebno izkaznico so prikazali združeno v besedah in sliki. Na fotografijah lahko vidimo poslovno stavbo Danfoss Trata, izdelke, proizvodnjo v preteklosti ter zopet prizor z 10. obletnice priključitve Danfossu. Slednje je zelo pomembno, saj je pogostokrat omenjeno. V opisnem delu osebne izkaznice pa zasledimo podatke o firmi in sedežu družbe, sodnem registru, osnovnem kapitalu, matični in davčni številki družbe, šifri dejavnosti, podatkih o obvladujočem podjetju ter o odvisnih in pridruženih podjetjih.

Narava poslovanja in dejavnost

Opisani so proizvodni programi in njihova sestava. Dodan je graf, ki ponazarja razčlenitev prihodkov iz prodaje po področjih poslovanja. Tabela 1 na strani 9 navaja primere obveznih razkritij, med katerimi najdemo tudi razkritje v letnem poročilu Danfoss Trata.

Organiziranost in upravljanje družbe

Na najboljši način so prikazali vodstvo podjetja z organizacijsko strukturo podjetja. Ta nepogrešljiv element v vsaki organizaciji predstavlja notranjo delitev organizacije na

posamezne enote, njihovo povezovanje in določanje razmerij med njimi. Razkrili so tudi podatek o upravi družbe, katero predstavlja generalni direktor Aleksander Zalaznik. Skupaj z ostalimi direktorji in vodji sestavlja vodstvo Danfoss Trate.

Zgodovinski mejniki družbe

Da bi prikazali celotno delovanje družbe, so na kratko predstavili zgodovino in ključne mejnike. Na ta način so želeli bralca popeljati skozi življenje družbe ter ga seznaniti z napredki skozi celotni čas. Danfoss Trata je bilo na svojem področju vseskozi med vodilnimi podjetji. Dosegali so izjemno rast, razvijali nove izdelke, še dandanes pa si prizadevajo biti najboljši.

10 let Danfoss Trate v Danfossu

Veliko prostora v letnem poročilu je Danfoss Trata namenila omembi 10. obletnice Danfoss Trate v Danfossu. Opisani so pot od začetka te pripadnosti do danes ter cilji, katere so morali uresničiti.

Zelo zanimivo za poslovni del letnega poročila so napisani odseki govorov, ki so jih na slavnostnem sprejemu na 10. obletnici priključitve Danfoss Trate k Danfossu povedale nekatere pomembne osebnosti, med drugimi danski predsedniki uprave Danfoss in predsednik Gospodarske zbornice Slovenije. S tem so prikazali, kako podjetje vidijo drugi. V teh govorih je z enostavnimi besedami opisana uspešnost podjetja.

Danfoss Trata v Danfossu

V tem poglavju so predstavili vodilno podjetje Danfoss, njegovo poslovanje, področja proizvodnje in prodaje ter organizacijo poslovanja. Potrebno je bilo omeniti glavno družbo, katere del je tudi Danfoss Trata.

Danfossova vizija in vrednote

Vizija pomeni zamisel nove in zaželene podobe organizacije v prihodnosti, ki jo je moč zlahka širiti v organizaciji in zunaj nje (Lipičnik, 1998, str. 21).

Z njo se podjetje predstavi v bodočnosti in ravno to pomeni »rdečo« tako imenovano vodilno nit podjetja v nadaljnjem poslovanju.

Danfoss Trata je v svojo vizijo vključilo vse potrebne komponente uspešnosti; vrhunsko tehnologijo, kader, znanje in razvoj.

Vizijo so predstavili tudi s slikovno podobo, kjer so konkretnije podali načine za izboljšanje kakovosti.

Vrednote, ki pomenijo notranja merila za presojanje pravilnosti, morajo biti usklajene s cilji podjetja. Če pogledamo primer Danfoss Trata, kjer niso opisani neposredno cilji, ampak načrti za prihodnost, opazimo nagnjenje v isto smer, kar je pri tako uspešnem podjetju tudi za pričakovati.

Vodilna tehnologija

Opis poslovanja so začeli z razlago o tehnologiji. Na eni strani so slike, ki prikazujejo:

- dnevno merjenje uspešnosti poslovanja,
- prenovljene podobe izdelkov,
- pripravo strokovnega srečanja,
- skrb za ločevanje odpadkov in
- novo skladišče.

Na drugi strani so opisane najpomembnejše skupine izdelkov. V podjetju izvajajo številne projekte na področju tehnologije. V skladu z ZGD in s SRS, kjer je med obveznimi razkritji potrebno napisati tudi nekaj o raziskavah in razvoju, so omenili nekatere razvojne programe in možnosti izboljšanja tehnologije. Zaključili so z napovedjo prihodnosti na tem področju.

Stalna optimizacija procesov

Da ne bi skrivali strategije poslovanja, so pojasnili, kateri so ključni elementi le te. Opisno in grafično so predstavili dobavno verigo poslovne enote. Razkrili so, da težijo k zvišanju produktivnosti in fleksibilnosti v proizvodnji, kar dosegajo z novim proizvodnim programom, ki pa ga niso podrobneje opisali. Verjetno je to ena izmed njihovih poslovnih skrivnosti.

Marsikatero podjetje je zelo previdna pri negativnih razkritjih v poslovnem poročilu in zato slabosti poskušajo skriti, čeprav je težko verjeti, da katerakoli družba deluje brez težav. Pohvalno za Danfoss Trato je, da so omenili tudi problem, s katerim se soočajo ne samo oni, ampak tudi številna druga podjetja te panoge. Cene surovin, nujno potrebnih za izdelavo proizvodov, so se zelo podražile. Veliko dela je bilo potrebnega za ohranitev stroškov na sprejemljivi ravni. Razkrili so tako problem kot tudi način, ki jim pomaga pri reševanju tega problema. Z intenzivnim delom na združevanju dobaviteljev, predvsem prenosa bivših nemških dobaviteljev v Slovenijo, so uspeli ohraniti stroške nabavnih materialov na isti ravni kot leta poprej.

Zagotavljanje kakovosti izdelkov

Ključ do velike kakovosti so dobili z osveščenostjo zaposlenih o pomenu kakovosti njihovega dela. Izvedli so številne delavnice in programe za uvajanje novih sodelavcev, zato so temu tudi v letnem poročilu namenili prostor, saj so nekajkrat omenili cilj in poudarili njegov pomen. To je zelo pozitivno, ker že bralec s tem dobi potrdilo o osveščenosti ciljev ter potrebi po njihovih uresničitvah.

Učinkovita organizacijska kultura

Danfoss Trata je opisal svojo organizacijsko kulturo, ker se zavedajo, da so temelj za povečanje uspešnosti in učinkovitosti poslovanja ravno ljudje in organizacijska kultura. Pogostokrat je skladna z osebnostjo ustanovitelja, in se skozi življenjsko dobo spreminja in oblikuje. Za razvoj močne kulture ni dovolj voditelj sam. Ravno to so želeli v Danfossu razkriti. Dobra organizacijska kultura je lahko konkurenčna prednost.

Za podjetje so zaposleni zelo pomembni, zato so v letnem poročilu razkrili podatek, da so opravili tudi ocenitev ravnanja s človeškimi zmogljivostmi. Opisali so prednosti, ki jih imajo, slabosti pa niso hoteli razkriti.

Našteli so tudi pet zapovedi, v skladu s katerimi ravnaajo vodje, in to prenašajo na zaposlene:

1. kupec ima vedno prednost pred notranjimi zadevami,
2. povej na glas, vendar bodi konstruktiven,
3. okoli sebe ustvari tim visoko učinkovitih zaposlenih,
4. stalno izboljšuj in izpolnjuj obljube (bodi zaupanja vreden),
5. uporablaj PDCA in RACI (planiraj-naredi-preveri-ukrepaj in razdelitev vlog; izvajalec-odgovoren-svetovalac-informiran).

ZGD določa, da mora biti število zaposlencev, razčlenjenih po skupinah glede na izobrazbo, obvezen del letnega poročila. V Danfoss Trata so uporabili grafični prikaz za starostno ter tabelo za izobrazbeno strukturo. Pri slednji so naredili primerjavo s preteklim letom.

Zavezanci naši okoljski politiki

Podjetje ima visoko okoljsko zavest, kar so na zelo lep način opisali ter podprli s standardi. Pogrešamo lahko le slikovne podobe pridobljenih certifikatov. Z uspešnim vodenjem okoljskih procesov v razvoju, nabavi in uporabi surovin so izboljšali svoje konkurenčne prednosti, pridobili veliko znanja o okoljskih dejavnikih in pomembno prispevali k delovnem vzdušju.

Posebno pozornost posvečajo ločevanju odpadkov, pri čemer je možno veliko načinov izvedbe. S fotografijami bi bralcu omogočili predstavo o tem zdravem in varnem okolju, ki pripomore k manjšemu številu poškodb in bolniških odsotnosti.

Velik poudarek na zdravem, varnem in urejenem delovnem okolju so omenili tudi v letnem poročilu. Vse zaposlene so uvodno izobrazili o potencialno možnih nevarnih situacijah. Z vidika zdravja in varnosti pri delu so pregledali vse stroje in naprave in anketirali zaposlene o nevarnostih na delovnem mestu.

Začeli so izvajati tudi direktive o odpadni električni in elektronski opremi ter direktive o prepovedi uporabe določenih nevarnih snovi. Niso pozabili razkriti pozitivnega podatka, in sicer o deležu kratkotrajnih bolniških odsotnosti (1,9 % vseh razpoložljivih ur), ki je daleč pod slovenskim povprečjem.

Kot predstavitev družbene odgovornosti so opisali področja, na katerih so aktivni: podpiranje mednarodnih človekovih pravic, izobraževanja mladih in invalidskega športa. Ta del marsikaterega bralca zelo pritegne, saj vemo, da tovrstnih informacij pogosto ne zasledimo v letnih poročilih, ker družbe ne želijo posvetiti kar precej časa in sredstev takšnim dejavnostim.

Perspektive

Poslovno poročilo so zaključili z opisom načrtov za leto 2006. Vsak načrt so podprli s fotografijami in ustvarili jasno sliko bodočega poslovanja. Razvoju, znižanju stroškov ter izobraževanju bodo posvetili veliko pozornost. Kljub temu da so uporabili enostaven način prikazovanja prihodnosti, menim, da to ni dovolj za vse uporabnike letnega poročila. Za nekoga, ki bi letno poročilo pregledal iz radovednosti oziroma ne bi imel točno določenega namena, bi bil tak opis zadovoljiv. Za uporabnika, ki bi želel poslovno sodelovati s to družbo, pa ni dovolj natančen.

3.2.2.2 Računovodsko poročilo

Kot navajajo ZGD in SRS, je računovodsko poročilo sestavljeno iz:

- revizorjevega poročila,
- računovodskih izkazov,
- pojasnil k računovodskim izkazom

Revizorjevo poročilo

Podjetje za revidiranje KPMG Slovenija d. o. o. je opravilo revizijo bilance stanja ter z njo povezanih izkazov poslovnega izida, finančnega izida, izkaza gibanja kapitala ter priloge k računovodskim izkazom. Revizorjevo poročilo vsebuje vse potrebne elemente. Napisano je pravilno. V prvem odstavku so predstavili svojo nalogo, v drugem opisali svojo revizijo ter v tretjem odstavku podali mnenje brez pridržka.

Računovodski izkazi

V vseh računovodskih izkazih (bilanci stanja, izkazu poslovnega izida, izkazu finančnega izida in izkazu gibanja kapitala), so upoštevane temeljne računovodske predpostavke.

Izkaz poslovnega izida je podjetje Danfoss Trata sestavilo po II. (nemški) različici. Stroški so pojasnjeni po funkcionalnih skupinah;

- proizvodjalni stroški prodanih proizvodov (z amortizacijo) oziroma nabavna vrednost prodanega blaga,
- stroški prodajanja (z amortizacijo),
- stroški splošnih dejavnosti (vse z vštetimi amortizacijami).

Izkaz finančnega izida je sestavljen po II. različici, na osnovi posredne metode. Prikazani so finančni tokovi, ki predstavljajo podatke o pritokih in odtokih.

Izkaz gibanja kapitala je prikazan v obliki, ki prikazuje prerazporeditev čistega dobička kot sestavine kapitala in gibanje vseh formalnih sestavin kapitala.

Pojasnila k računovodskim izkazom

V povzetku računovodskih usmeritev so omenili, da so pri izdelavi računovodskih izkazov upoštevali SRS in temeljne računovodske predpostavke.

Pomembnejše računovodske usmeritve Danfoss Trata so:

- neopredmetena dolgoročna in opredmetena osnovna sredstva so izkazana po nabavni vrednosti (vsota nakupne vrednosti, uvoznih in nevračljivih nakupnih dajatev ter stroški neposredne usposobitve neopredmetenega dolgoročnega in opredmetenega osnovnega sredstva), od katere so odšteli popravek vrednosti (po določenih amortizacijskih stopnjah, ki so jih natančno opredelili) in s tem dobili neodpisano vrednost, ki je prikazana v bilanci stanja;
- zaloge materiala in trgovskega blaga se izvirno vrednotijo po dejanskih nabavnih cenah (vsota nakupne cene, uvoznih in drugih nevračljivih dajatev in neposrednih stroškov nabave), zmanjšanih za dobljene popuste;
- terjatve se prevrednotujejo zaradi oslabitve, če njihova knjigovodska vrednost presega njihovo pošteno vrednost, ali pa zaradi odprave oslabitve, če njihova poštena vrednost presega njihovo knjigovodsko vrednost;
- kratkoročne časovne razmejitve prikazujejo terjatve, druga sredstva ter obveznosti, ki se bodo po predvidevanjih pojavili v letu dni (nastanek verjeten, velikost zanesljivo ocenjena);
- dolgoročne rezervacije se oblikujejo za obveznosti, ki se bodo po predvidevanjih obvezujočih dogodkov pojavile v obdobju, daljšem od leta dni;
- dolgoročni in kratkoročni dolgovi (finančni in poslovni) so prepoznane obveznosti v zvezi s financiranjem lastnih sredstev, njihovo prevrednotenje je sprememba njihove knjigovodske vrednosti;
- prihodki se prepoznajo le ob prehodu tveganj in lastništva na kupca;
- odhodki so razdeljeni na poslovne, finančne in izredne odhodke;
- obveznosti in terjatve, izražene v tuji valuti, se preračunajo po tečaju Banke Slovenije za posamezno valuto, tečajne razlike predstavljajo redne finančne prihodke ali redne finančne odhodke;

- davek od dohodka obsega odmerjene ter odložene davke in so prikazani v izkazu poslovnega izida.

V pojasnilih k postavkam računovodskih izkazov so prikazali:

- sestavo neopredmetenih in opredmetenih dolgoročnih sredstev ter tipične amortizacijske stopnje, razkrili so podatek o meri zemljišča in poslovno-proizvodnih prostorov;
- sestavo zalog in popisnih razlik;
- razlago za dolgoročne poslovne terjatve do zaposlenih iz naslova prodaje stanovanj po pogojih stanovanjskega zakona;
- sestavo kratkoročnih poslovnih terjatev do drugih kupcev. V tem delu so omenili tudi tveganja, katerim so izpostavljeni in sicer kreditna in valutna tveganja. Prva zmanjšujejo s pomočjo preverjanja bonitete kupca, slednja pa so skoraj minimalna, ker predstavljajo predvsem realizacijo prodaje v evrih;
- razdelitev kratkoročnih poslovnih terjatev do podjetij v skupini ter njihovo zapadlost. Opazimo lahko, da Danfoss Trata prodaja svoje proizvode po celi Evropi in v nekaterih državah Azije;
- sestavo in razlago za kratkoročne poslovne in finančne terjatve do drugih;
- razlago za kratkoročne finančne naložbe do podjetij v skupini, predvsem Danfoss A/S;
- sestavo dobroimetij pri bankah, čekov in gotovine;
- sestavo aktivnih časovnih razmejitev in pasivnih časovnih razmejitev;
- sestavo kapitala in gibanje bilančnega dobička;
- sestavo rezervacij;
- sestavo kratkoročnih poslovnih obveznosti do dobaviteljev;
- sestavo kratkoročnih finančnih in poslovnih obveznosti do podjetij v skupini;
- sestavo kratkoročnih finančnih in poslovnih obveznosti do drugih. Omenili so obveznosti do zaposlenih, ki izvirajo iz obračunanih plač, ter druge obveznosti, ki se nanašajo na administrativne prepovedi, odtegnjene od plač, in dodatno pokojninsko zavarovanje;
- razčlenitev prihodkov iz prodaje po zemljepisnih trgih ter po področjih poslovanja;
- razčlenitev stroškov po funkcionalnih skupinah in po naravnih vrstah;
- sestavo drugih poslovnih prihodkov;
- finančne prihodke iz kratkoročnih terjatev;
- finančne odhodke za obresti in iz drugih obveznosti;
- razlago davka iz dobička.

Med priloge k računovodskim izkazom so uvrstili tudi temeljne kazalnike:

1. stopnjo lastniškosti financiranja,
2. stopnjo dolgoročnosti financiranja,
3. stopnjo osnovnosti investiranja,
4. stopnjo dolgoročnosti investiranja,
5. koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev,
6. koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient),

7. koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient),
8. koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient),
9. koeficient gospodarnosti poslovanja,
10. koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala,
11. koeficient dividendnosti osnovnega kapitala.

Na koncu so razkrili še celoten znesek vseh prejemkov posameznih skupin oseb (uprave in drugih zaposlenih po individualnih pogodbah).

3.3 DOBRO LETNO POROČILO

Za dobro letno poročilo ni dovolj le ustrezna vsebina, vendar sta pomembna tudi njegova oblika ter način, s katerimi so informacije in podatki predstavljeni. Dejavniki kakovostnega poročila so (Horvat, 2001, str. 149):

- ❖ *splošni vtis* je pomemben, saj najprej napravi videz letnega poročila in s tem spodbuja k branju. Bistveno vlogo imajo tudi kakovost tiska in papirja ter ritem poročila z ustrezno razporeditvijo tako teksta kot tudi fotografij;
- ❖ *sestava* mora biti logična s sistemskim zaporedjem. Na začetku morajo biti ključni poudarki, nato poslovno poročilo in na koncu računovodsko poročilo;
- ❖ *naslovna stran* mora biti zanimiva, opazna in privlačna. Pritegniti mora vse interesne skupine za nadaljnje branje;
- ❖ *besedilo* naj bi bilo razdeljeno na berljive dele brez slovničnih in pravopisnih napak. Stavki morajo biti preprosti, kratki in jedrnat. Z letnim poročilom informiramo in ustvarjamo pozitivno podobo podjetja. Slog besedila mora biti sproščen in brez birokratskega izrazoslovja;
- ❖ *spremna besedila* morajo vsebovati ključna sporočila;
- ❖ *tipografija* omogoča razlikovanje med posameznimi deli besedila, poglavji in podpoglavji z uporabo različnih pisav;
- ❖ *fotografije in ponazoritve* podpirajo sporočilo podjetja. Ujemati se morajo z zasnovo besedila. Njihova pravilna razmestitev pripomore k preglednosti in dobremu vtisu;
- ❖ *grafi* morajo biti zraven besedila, na katera se nanašajo. Pomembno je, da iz njih zlahka razberemo gibanje podatkov in druge informacije;
- ❖ *računovodski podatki* ne smejo dajati vtisa prenatrpanosti in pomanjkanja hierarhije.

Letno poročilo 2005 Danfoss Trata bi glede na te kriterije ocenila kot dobro letno poročilo. *Splošni vtis* je zelo pozitiven, saj poročilo v fizični obliki odseva skrbno pripravljeno in kakovostno delo, ki vzbuja prijeten videz. *Sestava* sledi logičnemu zaporedju. Pomembni deli so poudarjeni in izpostavljeni. Uporabili so veliko alinej in naštevanj, izognili so se esejskemu poročanju, suhoparnosti in leporečju. Slika 4 na str. 29 predstavlja *naslovno stran* letnega poročila, ki sicer ni tako zelo izvirna in prepričljiva. Pogrešam kakšno lepo fotografijo oziroma grafično podobo, iz katere bi lahko sklepali na naravo poslovanja podjetja. *Besedilo* je pravilno urejeno in organizirano. *Spremna besedila in fotografije* sporočajo bistvene

informacije, vendar ponekod bi vsebino lahko podprli z nekaj več fotografijami. Tudi *tipografija* je ustrezna. Poglavlja so jasno ločena. Različne vsebine so označene z različno pisavo. Naslovi se jasno razlikujejo, tako da bralec lahko hitro najde tisto, kar potrebuje. Slika 5 prikazuje stran v letnem poročilu, kjer je besedilo lepo urejeno in organizirano. Fotografija se nanaša na omenjeno temo. V letnem poročilu nisem zasledila veliko *grafov*, razen na začetku v ključnih poudarkih. Menim, da bi lahko veliko podatkov grafično obdelali in jih tako prikazali. Tudi *računovodski podatki* imajo tudi primerno tipografijo, saj niso prenatrpani.

Slika 4: Naslovna stran

Vir: Letno poročilo 2005 Danfoss Trata, 2006.

Vir: Letno poročilo 2005 Danfoss Trata, 2006.

- 30

Če analiziramo letno poročilo Danfoss Trata s pomočjo tega kriterija, lahko zopet podamo dobro oceno. Z vidika *zaupanja* podjetje pravilno ravna z okoljem. V poročilu so to lepo predstavili. Tudi z vidika *osebnosti* in *profesionalnosti* je podjetje vredno pohvalne, saj je v letnem poročilu veliko fotografij zaposlenih, njihovo delo in veščine, vendar *preglednosti*, tekmovalne prednosti dobrih podjetij ni opaziti. Niso je razkrili nobenih podatkov o doseganju dobička ali o tem, kako različni oddelki podjetja prispevajo k uspešni prodaji. Tudi *verodostojnost* ni opazna v letnem poročilu Danfoss Trata. Že sami načrti za prihodnje delovanje so skromni. Pogrešam neposredna dokazila, ki bi okrepila njihove opisane načrte. Z vidika *profesionalnosti* podjetje ni dovolj predstavilo zelo pomembnega orodja, znanje.

Med opisovanjem letnega poročila Danfoss Trata sem že podala kritično oceno posameznih delov. Ugotovila sem, da poleg že omenjenih pomankljivosti manjkajo še nekateri podatki, ki bi bili zelo koristni:

- analiza poslovanja je zelo pomembna, saj z njo presojava ugodnosti ali morebitne neugodnosti pri uresničevanju ciljev poslovne politike, njihove vzroke in možnosti za izboljšanje. Podjetje je zelo malo prostora namenilo analizi poslovanja;
- nikjer ni bilo moč zaslediti razkritij o trgu, na katerem delujejo. V prilogah k računovodskim izkazom so razčlenjeni prihodki iz prodaje po zemljepisnih trgih, vendar tržni delež ni razkrit. Kljub temu da je Danfoss Trata poslovna enota podjetja Danfoss, ki deluje na Danskem, bi na nek način lahko prikazali rast tržnega deleža po območjih. Tako bi bralec podjetje uvrstil v svetovni in slovenski prostor kovinske industrije.

3.4 PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE

Vsako podjetje se trudi biti najboljše, čeprav je včasih očitno, da je to tudi doseglo, ni vedno tako. Napredki, dopolnitve in izboljšave so možne na vseh področjih. Tudi v Danfoss Trata bi lahko dosegli še boljše rezultate, če bi v vsebino letnega poročila vključili informacije o tveganjih, analizi poslovanja, zaposlenih, ciljih, pest analizi, swot analizi in razvoju.

TVEGANJE

Več bi morali poročati o tveganjih in negotovostih, s katerimi se podjetje srečuje in se bo srečevalo v prihodnosti. Razumevanje priložnosti in tveganj je pri nekaterih odločitvah ključno. Zelo priporočljivo je poročati po odsekih (segmentih), saj je lažje predvideti denarne tokove na podlagi posameznih delov podjetja. Poznamo več podlag, po katerih je možno razdeliti podjetje: panoga, proizvodna linija, zemljepisno območje in drugo (Horvat, 2004, str. 25).

ANALIZA POSLOVANJA

Priprava analize poslovanja je zelo zahtevna, saj ni zakonskih omejitev. Njen namen je osredotočiti se na vsebine, razkriti tako pozitivne kot tudi negativne strani poslovanja.

Usmerjena naj bi bila v prihodnost ter naj bi podala informacije, ki omogočajo oceno sedanjega in prihodnjega poslovanja. Analiza poslovanja mora biti izčrpna in razumljiva, vsebovati mora kvalitetne in ne preveč obsežne informacije. Zelo uporabno je, če lahko podatke v analizi poslovanja primerjamo skozi čas. S primerjavo iz prejšnjih let lahko prepoznamo glavne trende in dejavnike ter njihovo analizo skozi daljše obdobje (Horvat, 2002, str. 30).

ZAPOSLENI

Pri organizacijski kulturi bi lahko podali podrobnejše informacije o zaposlenih, saj ima trenutno velik pomen, ker bo v prihodnosti to obvezen del poslovnega poročila. Omenili so, da so zaposleni dobro usposobljeni. V tabeli, preglednici ali grafično bi lahko prikazali stroške izobraževanja zaposlenih, velikost povprečne plače, informacije o sistemu nagrajevanja in ostalo.

CILJI

V letnem poročilu Danfoss Trata bi lahko v perspektivi konkretneje opisali cilje ter jih razčlenili na delne, ki pripomorejo k uresničitvi glavnega cilja. Potrebno bi bilo navesti tudi grafične prikaze možne rasti podjetja, tržnega deleža, načrtovanje stroškov ipd.

PEST ANALIZA

PEST analiza nam podaja hiter pregled političnih, ekonomskih, socialnih in tehnoloških dejavnikov makrookolja, saj se dejavniki povezujejo z obstoječim stanjem in lahko vplivajo na poslovanje družbe.

Tabela 2: PEST analiza

P olitično	- močna medsebojna odvisnost od matičnega podjetja - članica Evropske unije - prost uvoz in izvoz v nekatere države - uveljavljanje svetovnih standardov delavskih pravic - povečana zavest o ekološkem ohranjanju narave - etični odnos do narave
E konomsko	- nove davčne reforme - spremembe v klimatskih razmerah → večja potreba po Danfoss proizvodih - trend "več za manj denarja" - spremenjeni ZGD - novi SRS in MRS
S ocialno	- zaposlenci vseh starosti - naraščanje povprečne stopnje izobraženosti - varovanje človekovih pravic - povečan obseg dela povzroči povečanje razpoložljivega dohodka in s tem boljši ekonomski položaj posameznika
T ehnološko	- velik napredek na informacijski tehnologiji - nenehno vlaganje v R & D - INOVATIVNOST - internet

Vir: lastni vir

SWOT ANALIZA

SWOT analiza je zelo koristen pripomoček za poučevanje celovitega položaja podjetja, njeni rezultati pa se izražajo v obliki opredeljenih prednosti, slabosti, prednosti in nevarnosti (Treven, 1998, str. 42).

SWOT analiza ima vrsto koristi (Hollensen, 2003, str. 265).

- *Enostavno.* SWOT analiza ne zahteva nikakršne tehnike, da bi bila njena uporaba učinkovita, za analitika je potrebna le dobro razumevanje narave poslovanja podjetja.
- *Sodelovanje.* SWOT analiza spodbuja sodelovanje in odprte informacije med različnimi poslovnimi funkcijami. Z učenjem o delu sodelavcev, njihovem razmišljanju ter občutkih organizatorji lahko rešijo probleme in na ta način oblikujejo analizo.

- *Fleksibilnost.* Organizacijska kvaliteta je pogojena z dobrim informacijskim sistemom. Ob njegovi prisotnosti informacije lahko potujejo neposredno v sam SWOT sistem, ki zaradi tega deluje učinkovitejše.
- *Vključitev.* SWOT analiza razpolaga z veliko viri. Analitik lahko v analizo vključi kvalitativne in kvantitativne informacije.

SWOT analiza, ki bi jo lahko vključili v letno poročilo Danfoss Trata, je prikazana v tabeli 4. Vse različne oblike informacij, ki zajemajo prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti, so lahko problematične za strategije in procese planiranja. SWOT analiza pomaga preoblikovati te podatke s šibkega sistema v eno izmed najpomembnejših moči podjetja.

Tabela 3: SWOT analiza

PREDNOSTI - razvita tehnologija - dobra kakovost izdelkov - močna organizacijska kultura - dobro usposobljeni kadri - kakovost in razpoložljivost delovne sile - hiter odziv na zahteve kupcev (zelo kratek dobavni rok)	SLABOSTI - velika odvisnost od matičnega podjetja (Danfoss) - valutna in kreditna tveganja
PRILOŽNOSTI - širitev infrastrukture in s tem potrebe po Danfoss izdelkih - mednarodno sodelovanje - ohranjanje in nenehen razvoj tehnologije - izobraževanje mladih - poslovanje se širi (veliko priložnosti za nadaljnji uspeh)	NEVARNOSTI - povečanje cen surovin, potrebnih za izdelavo proizvodov - cenejša delovna sila v vzhodnih evropskih državah - Kitajska - globalizacija in povečanje konkurence - za strokovnjake (talente) druge države bolj privlačne

Vir: lastni vir

RAZVOJ

V poslovnem poročilu so omenili tehnologijo in razvoj. Nikjer pa ni bilo možno zaslediti podatkov o vrednosti naložb v R&R kot delež prihodka. Podrobnejše informacije o razvoju bi bile zelo uporabne, predvsem za interesne skupine, ki bi želele tesnejše sodelovati s podjetjem.

4 SKLEP

Letno poročilo je najpomembnejše poročilo podjetja o poslovanju v preteklem letu in načrtih za v bodoče ter hkrati sredstvo za komuniciranje z okoljem. Vsebuje vsa področja, s katerimi se podjetje lahko celostno predstavi, vendar ne le zakonsko, ampak so dodatne tudi druge vsebine. Oblika letnega poročila prijazno sledi njegovi vsebini, vse skupaj pa predstavlja popolno zgodbo o podjetju.

V kakovosti letno poročilo izstopa s svojo preglednostjo, jasnostjo in konkretno zapisano vsebino na tistih področjih, kot zahtevajo predpisi, ter v ravni prostovoljnih razkritij, ki ne smejo biti prenatrpana in nepregledna.

Letno poročilo podjetja Danfoss Trata je sestavljeno iz poslovnega in računovodskega poročila. V prvem najdemo uvodni del s ključnimi poudarki, direktorjevo poročilo, ki je zelo prijazno, ter osrednji del, kjer so podana obvezna razkritja. Kot določajo ZGD in SRS so navedli podatke o pomembnih poslovnih dogodkih, aktivnostih na področju raziskav, razvoju ter načrtih za bodoče poslovanje, vendar se pri prostovoljnih razkritjih niso ravno potrudili. Pozabili so na pomembno analizo poslovanja, ki se nanaša na finančne informacije in sposobnost ustvarjati denar. Tudi navedbe podjetja o izpostavljenosti in obvladovanju tveganj niso ravno vzorne. V poslovnem okolju je to zelo pomemben dejavnik za nadaljnje odločanje, zato bi bilo priporočljivo več prostora v letnem poročilu nameniti poročanju o teoretičnih opredelitvah tveganj, njihovih ukrepih ter delovanju notranje revizije, ki omogoča lažje obvladovanje tveganj. Za boljšo predstavitev bi lahko uporabili tudi PEST in SWOT analizo, ki sta značilni predvsem za razvite in mednarodne družbe. Če bi želeli izboljšati vsebino letnega poročila, bi morali slediti napredku računovodskega poročanja in v vsebino vključiti tudi informacije o zaposlenih, ciljih in razvoju.

Računovodski del poročila je najbolj objektivni, saj standardi določajo potrebna razkritja. Kljub temu lahko družba tudi tukaj uporabi svojo inovativnost in pripravi bogate računovodske usmeritve. Danfoss Trata je pri pripravi računovodskega poročila upoštevalo vsa navodila in usmeritve. Podatki so predstavljeni pregledno in po pravilnem vrstnem redu.

Oblika letnega poročila Danfoss Trata je zadovoljiva. Čeprav naslovnica ni zelo izvirna, je kvaliteta letnega poročila na visokem nivoju, kar zadeva fizično obliko. Stavki so kratki in jedrnat, veliko je fotografij. Pogrešam grafične prikaze in kratke poudarke.

LITERATURA

1. Alexander David, Britton Anne, Jorissen Ann: International financial reporting and analysis. London : Thomson, 2003. 656 str.
2. Arfin F.N.: Annual reports that pay their way. London : Pitman, 1993. 212 str.
3. Hollensen Svend: Marketing management. Harlow : Prentice Hall, 2003. 787 str.
4. Horvat Tatjana: Zunanje računovodsko poročanje po medmrežju. Revizor, Ljubljana, 12(2001), 9, str. 7-27.
5. Horvat Tatjana: Kritična analiza razkritij v letnih poročilih slovenskih podjetij. Doktorska disertacija. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2002. 299 str.
6. Horvat Tatjana: Učinkovit prikaz razkritij v letnem poročilu za presojanje uspešnosti poslovanja podjetja. Revizor, Ljubljana, 15(2004), 2, str. 24-53.
7. Jenkins Helmut: W, RAUMORDNUNG und Raumordnungspolitik. Muenchen, Wien : Oldenbourg, 1996. 564 str.
8. Kavčič Slavka: Analiziranje za pripravo letnega poročila, Analiziranje za potrebe strateškega odločanja ter dosežki analitske prakse in teorije. Ljubljana : Zveza Ekonomistov Slovenije, 1998. 7-22 str.
9. Lipičnik Bogdan: Organizacija podjetja. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 1998. 243 str.
10. Lipnik Janez: Oblike izkaza finančnega izida za zunanje poročanje. IKS, Ljubljana, 30(2003), 1/2, str.146-155.
11. Razpet Aleš, Tič Vesel Marjeta, Verčič Dejan: Komuniciranje s finančnimi javnostmi. Ljubljana : GV založba, 2003. 188 str.
12. Stolowy, Herve, Lebas Michael J.: Corporate financial reporting. A global perspective. Fifth edition. London : Thomson learning, 2002. 636 str.
13. Sutton Tim: Corporate financial Accounting and Reporting. Second edition. Harlow : Prentice Hall, 2004. 722 str.
14. Thill John V., Bovée Courtland D.: Excellence in business communication. Third edition. New York : McGraw-Hill, 1996. 516 str.
15. Thill John V., Bovée Courtland D.: Excellence in business communication. Fifth edition. Upper Saddle River : Prentice Hall, 2002. 539 str.
16. Thomas Andrew: An introduction to financial accounting. London : McGraw-Hill, 2002. 572 str.
17. Treven Sonja: Management človeških virov. Ljubljana: Gospodarski vestnik, 1998. 263 str.
18. Turk et al: Finančno računovodstvo. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 2004. 814 str.
19. Vezjak Blanka: Razkritja računovodskih informacij v letnih poročilih, posebej v ravnanju z okoljem. Ljubljana : Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 1998. 245 str.
20. Vezjak Blanka: Razkritja v letnih poročilih za podjetja, zavezana k reviziji. Revizor, Ljubljana, 13(2002), 11, 29-70 str.

21. Vezjak Blanka: Letno poročilo je ogledalo podjetja. Gospodarski vestnik. Ljubljana, 53(2004), 15, str. 48-49.
22. Walton Peter J.: Financial statement analysis. London : Business Press, Thomson Learning, 2000. 305 str.
23. Zadavec Rajko: Zaključni račun po novem: prenovljeni računovodski izkazi in njihova analiza za poslovno odločanje. Ljubljana : Primath, 2003. 408 str.

VIRI

1. Letno poročilo 2005 Danfoss Trata. Ljubljana : Danfoss Trata d.o.o., 2006, 1-49 str.
2. Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS št. 42/2006),
3. Slovenski računovodski standardi 2002 (Uradni list RS št. 118/2005),
4. Slovenski računovodski standardi 2006 (Uradni list RS št. 118/2005),
5. AJ PES, Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve [URL: www.ajpes.si], 20.1.2007
6. Najboljše letno poročilo [URL: www.finance.si/letnoporocilo.php], 15.11.2006
7. Danfoss Trata d.o.o. [URL: www.trata.danfoss.si], 10.10.2006

PRILOGE

PRILOGA 1: ČLENITEV BILANCE STANJA	1
PRILOGA 2 : ČLENITEV IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA	4
PRILOGA 3: ČLENITEV IZKAZA GIBANJA KAPITALA.....	6
PRILOGA 4: ČLENITEV IZKAZA FINANČNEGA IZIDA	7

PRILOGA 1: ČLENITEV BILANCE STANJA

SREDSTVA

A. Dolgoročna sredstva

- I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve
 - 1. Dolgoročne premoženjske pravice
 - 2. Dobro ime
 - 3. Predujmi za neopredmetena sredstva
 - 4. Dolgoročno odloženi stroški razvijanja
 - 5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve
- II. Opredmetena osnovna sredstva
 - 1. Zemljišča in zgradbe
 - a) Zemljišča
 - b) Zgradbe
 - 2. Proizvajalne naprave in stroji
 - 3. Druge naprave in oprema
 - 4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo
 - a) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi
 - b) Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev
- III. Naložbene nepremičnine
- IV. Dolgoročne finančne naložbe
 - 1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil
 - a) Delnice in deleži v družbah v skupini
 - b) Delnice in deleži v pridruženih družbah
 - c) Druge delnice in deleži
 - č) Druge dolgoročne finančne naložbe
 - 2. Dolgoročna posojila
 - a) Dolgoročna posojila družbam v skupini
 - b) Dolgoročna posojila drugim
 - c) Dolgoročno nevplačani vpoklicani kapital
- V. Dolgoročne poslovne terjatve
 - 1. Dolgoročne poslovne terjatve do družb v skupini
 - 2. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev
 - 3. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih
- VI. Odložene terjatve za davek

B. Kratkoročna sredstva

- I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo
- II. Zaloge
 - 1. Material

- 2.Nedokončana proizvodnja
- 3.Proizvodi in trgovsko blago
- 4.Predujmi za zaloge

III.Kratkoročne finančne naložbe

- 1.Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil
 - a) Delnice in deleži v družbah v skupini
 - b) Druge delnice in deleži
 - c) Druge kratkoročne finančne naložbe
- 2.Kratkoročna posojila
 - a) Kratkoročna posojila družbam v skupini
 - b) Kratkoročna posojila drugim
 - c) Kratkoročno nevplačani vpoklicani kapital

IV. Kratkoročne poslovne terjatve

- 1.Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini
- 2.Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev
- 3.Kratkoročne poslovne terjatve do drugih

V. Denarna sredstva

C.Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

A.Kapital

I. Vpoklicani kapital

- 1.Osnovni kapital
- 2.Nevpoklicani kapital (kot odbitna postavka)

II. Kapitalske rezerve

III.Rezerve iz dobička

- 1.Zakonske rezerve
- 2.Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže
- 3.Lastne delnice in lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka)
- 4.Statutarne rezerve
- 5.Druge rezerve iz dobička

IV. Presežek iz prevrednotenja

V. Preneseni čisti poslovni izid

VI. Čisti poslovni izid poslovnega leta

B. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

- 1.Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti
- 2.Druge rezervacije
- 3.Dolgoročne pasivne časovne razmejitve

C.Dolgoročne obveznosti

- I. Dolgoročne finančne obveznosti
 - 1.Dolgoročne finančne obveznosti do družb v skupini
 - 2.Dolgoročne finančne obveznosti do bank
 - 3.Dolgoročne obveznosti na podlagi obveznic
 - 4.Druge dolgoročne finančne obveznosti
- II. Dolgoročne poslovne obveznosti
 - 1.Dolgoročne poslovne obveznosti do družb v skupini
 - 2.Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev
 - 3.Dolgoročne menične obveznosti
 - 4.Dolgoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov
 - 5.Druge dolgoročne poslovne obveznosti
- III.Odložene obveznosti za davek

Č.Kratkoročne obveznosti

- I. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev
- II. Kratkoročne finančne obveznosti
 - 1.Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini
 - 2.Kratkoročne finančne obveznosti do bank
 - 3.Kratkoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic
 - 4.Druge kratkoročne finančne obveznosti
- III.Kratkoročne poslovne obveznosti
 - 1.Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini
 - 2.Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev
 - 3.Kratkoročne menične obveznosti
 - 4.Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov
 - 5.Druge kratkoročne poslovne obveznosti

D.Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

Vir: ZGD, 2006, 8. poglavje, 3. oddelek, 65. člen.

PRILOGA 2 : ČLENITEV IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA

1. Čisti prihodki od prodaje
2. Proizvajalni stroški prodanih proizvodov (z amortizacijo) ali nabavna vrednost prodanega blaga
3. Kosmati poslovni izid od prodaje (1 – 2)
4. Stroški prodajanja (z amortizacijo)
5. Stroški splošnih dejavnosti (z amortizacijo)
 - a) Stroški splošnih dejavnosti
 - b) Prevrednotevalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih
 - c) Prevrednotevalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih
6. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotevalnimi poslovnimi prihodki)
7. Finančni prihodki iz deležev
 - a) Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini
 - b) Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah
 - c) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah
 - č) Finančni prihodki iz drugih naložb
8. Finančni prihodki iz danih posojil
 - a) Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini
 - b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim
9. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev
 - a) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini
 - b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih
10. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb
11. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti
 - a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini
 - b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank
 - c) Finančni odhodki iz izdanih obveznic
 - č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti
12. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti
 - a) Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini
 - b) Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti
 - c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti
13. Drugi prihodki
14. Drugi odhodki

- 15. Davek iz dobička
- 16. Odloženi davki
- 17. **Čisti poslovni izid obračunskega obdobja**
(1+-2+3+4-5-6-7-8+9+10+11-12-13-14+15-16-17+-18)

Vir: ZGD, 2006, 8. poglavje, 4. oddelek, 66. člen.

PRILOGA 3: ČLENITEV IZKAZA GIBANJA KAPITALA (SRS 27, 2006)

A. Začetno stanje v obdobju

B. Premiki v kapital

- a) Vpis vpoklicanega osnovnega kapitala
- b) Vpis nevpoklicanega osnovnega kapitala
- c) Vpoklic vpisanega osnovnega kapitala
- č) Vnos dodatnih vplačil kapitala
- d) Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta
- e) Vnos zneska prevrednotenja kapitala
- f) Druga povečanja sestavin kapitala
- g) Nakup lastnih delnic in lastnih poslovnih deležev

C. Premiki v kapitalu

- a) Razporeditev čistega dobička kot sestavine kapitala po sklepu uprave in nadzornega sveta
- b) Razporeditev čistega dobička za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine
- c) Poravnava izgube kot odbitne sestavine kapitala
- č) Oblikovanje rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže iz drugih sestavin kapitala
- d) Zmanjšanje rezerv za lastne delnice in lastne poslovne deleže in razporeditev na druge sestavine kapitala
- e) Izplačila (obračun) dividend v obliki delnic
- f) Druge prerazporeditve sestavin kapitala

Č. Premiki iz kapitala

- a) Izplačilo dividend
- b) Vračilo kapitala
- c) Uporaba presežka iz prevrednotenja (za oslabitev sredstev)
- č) Prenos presežka iz prevrednotenja (v poslovne prihodke ali finančne prihodke)
- d) Druga zmanjšanja sestavin kapitala
- e) Odtujitev oziroma umik lastnih delnic in lastnih poslovnih deležev

D. Končno stanje v obdobju

Vir: SRS 27, 2006.

PRILOGA 4: ČLENITEV IZKAZA FINANČNEGA IZIDA (SRS 26, 2002)

A. Finančni tokovi pri poslovanju

a) Pritoki pri poslovanju

- Poslovni prihodki
- Izredni prihodki, ki se nanašajo na poslovanje
- Začetne manj končne poslovne terjatve
- Začetne manj končne aktivne kratkoročne časovne razmejitve

b) Odtoki pri poslovanju

- Poslovni odhodki brez amortizacije in dolgoročnih rezervacij
- Izredni odhodki, ki se nanašajo na poslovanje
- Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih
- Končne manj začetne zaloge
- Začetni manj končni poslovni dolgovi
- Začetne manj končne pasivne kratkoročne časovne razmejitve

c) Prebitek pritokov pri poslovanju (a manj b) ali prebitek odtokov pri poslovanju (b manj a)

B. Finančni tokovi pri naložbenju

a) Pritoki pri naložbenju

- Finančni prihodki, ki se nanašajo na naložbenje (razen za prevrednotenje)
- Izredni prihodki, ki se nanašajo na naložbenje
- Pobotano zmanjšanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev (razen za prevrednotenje)
- Pobotano zmanjšanje opredmetenih osnovnih sredstev (razen za prevrednotenje in stvarne vloške kapitala)
- Pobotano zmanjšanje dolgoročnih finančnih naložb (razen za prevrednotenje)
- Pobotano zmanjšanje kratkoročnih finančnih naložb (razen za prevrednotenje)

b) Odtoki pri naložbenju

- Finančni odhodki, ki se nanašajo na naložbenje (razen za prevrednotenje)
- Izredni odhodki, ki se nanašajo na naložbenje
- Pobotano povečanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev (razen za prevrednotenje)
- Pobotano povečanje opredmetenih osnovnih sredstev (razen za prevrednotenje in stvarne vloške kapitala)
- Pobotano povečanje dolgoročnih finančnih naložb (razen za prevrednotenje)
- Pobotano povečanje kratkoročnih finančnih naložb (razen za prevrednotenje)

c) Prebitek pritokov pri naložbenju (a manj b) ali prebitek odtokov pri naložbenju (b manj a)

C. Finančni tokovi pri financiranju

a) Pritoki pri financiranju

- Finančni prihodki, ki se nanašajo na financiranje (razen za prevrednotenje)
- Izredni prihodki, ki se nanašajo na financiranje

- Povečanje kapitala (brez čistega dobička)
- Pobotano povečanje dolgoročnih rezervacij (razen za prevrednotenje)
- Pobotano povečanje dolgoročnih finančnih dolgov (razen za prevrednotenje)
- Pobotano povečanje kratkoročnih finančnih dolgov (razen za prevrednotenje)

b) Odtoki pri financiranju

- Finančni odhodki, ki se nanašajo na financiranje (razen za prevrednotenje)
- Izredni odhodki, ki se nanašajo na financiranje
- Zmanjšanje kapitala (brez čiste izgube poslovnega leta)
- Pobotano zmanjšanje dolgoročnih rezervacij (razen za prevrednotenje)
- Pobotano zmanjšanje dolgoročnih finančnih dolgov (razen za prevrednotenje)
- Pobotano zmanjšanje kratkoročnih finančnih dolgov (razen za prevrednotenje)
- Zmanjšanje obveznosti do lastnikov iz delitve dobička (izplačila dividend in drugih deležev v dobičku)

c) Prebitek pritokov pri financiranju (a manj b) ali prebitek odtokov pri financiranju (b manj a)

Č. Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov

x) Finančni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ac, Bc in Cc)

+

y) Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov

Vir: SRS 26, 2002.